

Előfizetési díj:

Egész évre 8 Kor. Félévre
4 Kor. Negyedévre 2 Kor.
Egy szám ára 20 fill.

Hirdetmények:

3 hasábos petitsor egyszer
18 fill. többszöri hirdetés-
nél 14 fill.

Nyilt-tér petit sora 24 fill.

ZALAMEGYE

társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

A lap

szellemi és anyagi részét
illető közlemények a szer-
kesztőséghez küldendők.

Bármentetlen leveleket csak
ismert kezeztől fogadunk el

Kéziratok nem küldetnek
vissza.

A „Zalamegyei gazdasági egyesület“, a „Zala-eggerszegi ügyvédi kamara“, a megyei községi- és körjegyzők, a „Kanisai és novai járási községi és körjegyzők egyetése“-nek, valamint a „Légrádi takarekpénztár és önszegélyző szövetkezet“-nek hivatalos közlönye.

Megjelenik minden vasárnap.

Gondolatok az év végén.

Kesereg az idő súlyos betegének pamlagánál. Karjára támaszkodva, meredt szemekkel lesi a folyton lassuló és már-már elhaló rövid lélegzést. Számálja szorult kebelével a perceket, amelyek a lét és nemlét közt levő tért kitöltik. Aggódva csüngnek pillantásai a szenvedő halovány vonásain, amelyeknek pirja lassanként enyészik el. Sójaj sóhajt üz. Elhangzik az utolsó szivdobbanás. Fékvesztetten szökdéssel itt-ott az érben az otthonából kiszorult véresepp, míg a tehetetlenségtől kölcsönzött lüktező erő hatását elvesztvén, a nyugalom egyensúlyát nyeri meg.

Megszólal a lélekharang, Chronos befogja szemét ismét egyik boldogtalan szülöttének s az imént még élő már az enyészete. A jelen multtá válik, a van a voltak enged helyet.

Körülállja a ravatalt a gyászoló népség. De mily különbség van más halott és e között! Nem kell itt emlékeszédet tartani az elhunyt érdemeiről: mert működésének eredménye ott ül környezőinek vonásain. Azokról lehet leolvasni a legjellemzőbb, legtartalmasabb beszédet! Minden egyes vonás egy-egy élő mondat, amelynek összege alkotja meg az egészét.

Ott látod egyiken az öröm tanyáját felútvé, amint szórja sugarait, míg a másikon a sötétségbe burkolt fájdalomtól szántott barázdának mély nyomait szemlélheted! A megelégedés édes érzete széllel az egyiken, míg a másik épen ellenének szolgál otthonául. Az egyiknek a teljesült remény édes érzete kölcsönöz égő pirt, míg a másik fölül a csalódás borítja sötét fellegét.

Mily különböző érzés kíséri a halottat! Itt az öröm nem öröm és a fájdalom nem fájdalom! Az örömet a szabadulás, a veszteség, a távozás szüli. A fájdalmat az emlék, a befejezett lét eredménye, a tudat, hogy itt volt és hogy kellett lennie, sajtolja. Az

egyik: nyugodjék békében, a másik: hála Istennek, hogy vége van — bncszatát zeng.

Pedig mindegyikre hagyott drága örökséget: a gyémántnál értékesebb tapasztalást, csak hogy erre is különböző uton szereztek meg a jog címet. Az egyiknek szíve jó kedvében önmaga emelé vállára, míg a másik keserű szenvedések árán, segélye nélkül, sötét küzdelmek között és elébe gördített nehézségek és akadályok legyőzésével volt csak képes birtokába jutni.

Nagyobb ellentétet alig képzelhetünk, mint amidőn ily vég és kezdet állanak egymás mellett. A ravatal mellett áll a bölcső. A mult érintkezik a jövővel. Egyiknek a halála a másiknak a születése. Hiába! Amint a természetben nincs megsemmisülés: úgy itt sincs teljes enyészet, csak elmulás és nyomában jár a másiknak a születése.

Ez a születés azonban inkább képes az embernek az egyéni tulajdonaihoz simulni, mint a másiknak a távozására.

Van egy közös érzélem, amely mindazokat áthatja, akik körülállják. A reményben találkozik itt minden egyed. Amit a mult még nem adott, vagy megtagadott: megadhatja, vagy meghozhatja az a jövő!

Ez a remény az, mely új erőt kölcsönöz a vándornak az élet további viszontagsággal teljes utain! Ezzel a reménnyel tüzi fel és szegezi ki ujra a vitorláját a hajós, amidőn a tenger sima tükre bizza gyöngye járművét. Ez a remény adja a bányász ajkaira, amikor kincset keresni a föld gyomrába száll, a „szerencse fel!“ biztató szót.

Vagy talán egyebek vagyunk az élet kétes utain mint vándorok? Kalandozunk ebben az ideiglenes hazábau göröngyös és tekervényes utakon és mit kerestünk egyebet, mint minden vándor: pihenést, azután nyugalmat.

Vagy nem remény és félelem között feszítjük ki vitorláinkat, evezve téveteget az élet tengerén terveink felé és vágyaink irányában?; Hol duzzad vitor-

lánk és tárt karok fogadnak bennünket a parton; hola zajló hullámok között találjuk a felúton megtörve azt: amit a másik célnál talált.

Vagy talán nom furjuk mi is, mint a bányász, a föld aknáit, turva arconk verejtékével a szilárd göröngyöt, hogy belőle a megélhetés kenyereit ki-sajtoljuk?! Egyik kincset talál és tovább zengi dalát, míg a másik a salakban keresgélve, alig talál betevő falatot.

Hiába, ez a mi végzetünk!

Jól osztotta be mégis a Gondviselés, hogy mel-lénk rendelte mentőül — a reményt; mert ez a tulajdonképeni fenntartó elemünk.

Erre a reményre emlékeztetni, ezt élesíteni és erősíteni kívánják az emberiség tagjai, amidőn az új év köszöbén egymásnak boldog új évet kívánnak.

Bár korán, de inkább, mint későn, sietünk mi is, lapunk hírvivői, szíves olvasóinknak, mivel ezzel a számmal a mult évnek Isten hozzádat mondunk, szívünk mélyéből kívánni boldog új évet!

A vármegyei uti bizottságok.

A vármegye közigazgatási bizottsága decemberi ülésében az 1901. évre a vármegyei utibizottságokat járásonként következőleg alakította meg:

a *tapolcai járásban*: Hertelendy Ferenc elnök, Szkladányi József, Gyóffy Pongrácz, Köves Ede, b. Putheány Géza, Török Aladár, Vilius Vince, Halbig Cyprián, Csemege Pál, Saáry Péter, Öry Miklós, Csígyó Ferenc, Gaal Ödön, Forster Elek, Szemeszky Gyula;

a *sümegi járásban*: dr. Gyömörey Vince elnök, Bogay János, Eitner Zsigmond, Forintos Kálmán, Gyömörey Gáspár, Holub János, Surgóth Miksa, Szűcs Zsigmond, Barkóczy Károly, Tolnay Tivadar, Gyömörey János, ifj. Háczy Kálmán, Ács Sándor, Pintér Lajos, Tiborcz István, Bezeredy László, Hayden Sándor, Bogay Kálmán, Sümegi Tivadar, Kardos Lázár, dr. Lukonich Gábor, dr. Bárdi György, Német János;

a *szent-gróthi járásban*: Koller István elnök, Baty, tyány Ernő gróf, Battyány József gróf, Berényi Jenő

A „Zalamegye“ tárcája.

1901-ik új évre.

Írta: Németh Elekné Andaházy Iréne.

Motto: „Egy lépés ez a sir felé,
Melyhez év év után vezet:
Ismét egy falevél, amely
Az életéről elveszett.“
(Lamartine.)

Még néhány nap és az elmuló esztendővel egy század pergett le az idők orsóján.

Száz esztendő!.. Egy örökkévalóság az ember fogalmai és egy szempillantás az idők aeonjai-ban.

Megdöbbenés és szorongás szállja meg az ember szívét, midőn örökre bucsuzik a régítől és várakozásteljesen áll egy új időszak küszöbén.

A jövőnek ismeretlen világa tárul a vándor szemé elé, mely nem hatolhat azonban még a holnap tilkaiba sem — és szorongva kérdezi: mi rejlik ott a jövőendő idő homályában, mi vár az ismeretlen tájakon, élet-e vagy halál? — Nyájas virányok, zöldelő halmok között vezet-e az ösvény tovább, — vagy a csalódások zord szikláit, a szenvedések meredek útjai és vad kiellentek teszik-e majd nehezzé az utazást!..

Életünkben egy év ismét lejárt. — Megvolt viruló tavasza: és annyi szép virág nem hozott gyümölcsöt; megvolt érlelő nyara: — és annyi jó cél nem lön végrehajtvá; megvolt gyümölcstermő ősze: — és annyi sokat ígérő remény beváltatlan maradt! Míg végre elvélvülve, tehetetlenül vesz el az idők örök rendjében és mi bánatosan érezzük, hogy életünk egy szakaszának ismét végére jutottunk. El kell szomorodnunk, ha a tölgy vagy olajfa jut eszünkbe, — ha a madarak és hullók egyes fajaira gondolunk, melyeknek életfonalát a Gondviselés hosszabbra szabta, mint az emberét, — »annak is eleje füst, vége hamu és egész folyamán át sok benne a fájdalom és nyomorúság.«

Borongó hangulatunkat neveli a tél zordon fensége és az idő gyors mulása, mely életünk rövidségét juttatja emlékünke.

Midőn az év utolsó napján az óra mutatója elérkezend az éjfélel perchez, egy ajkainkról elröppenő sóhajtás tartama alatt hal meg az ó — és születik az új esztendő.

Ezen haldokló évvel a XIX-ik század is a mulandóság ölébe hanyatlik. Egy század, — amilyenek párja nem volt a történetemben! — Mégis sem külső jel nem mutatja, sem látható nyom nem jelzi e nagyszerű eseményt, a valóságban nincs különbség a tegnapi és holnap között. A nap változatlanul árasztja világító sugarait, a csillagok ragyogva futják be pályájukat és földünk láthatatlan erőit ragadtatva folytatja sebes röptét a végtelen térben.

Hisz! az idő nincs határokhöz, méretekhez, korlátokhoz kötve és nem ismeri az év, a nap, az óra, perc stb. beosztását. Ez csak fogalom, csak szólamód, melyet az ember, gyarló elméjének könnyebbségére a természet egyes mozzanataihoz kötött, az idő, mint anyagatlan valóság, meghatározásának céljából.

Mily roppant időket vélünk elménkkel befutni akkor, midőn India ósrégi szikla-pagódát, — Egyiptom guláit, Babilon és Théba óriás templomépítményeit vagy a mexicói és perui asztokek titokzatos írásjegyekkel televesett bálványait bámuljuk, — ha muzeumokban a kőkorszak kezdetleges eszközeit szemléljük s földünk fejlődési történetében az antidiuvium korszakokig hatoltunk az idő számítás visszafelé fejlődő progressiójában! Pedig ez a 20 vagy 100 ezer esztendő egy pillanat az időtlen idők örökkévalóságában csak úgy, mint ahogy földünk elenyésző parány a világegyetem határtalanságában.

A lezajlott századot is, melynek alkonyán élünk adatott, — minden dicsőségével és ezerszeres vívmányával, nagy eszméivel és haladásával visszatartóztatatlannal ragadja el magával az idő rohanó árja.

Holnap már a mult-é, a történelem lesz és csak emlékeztünk kísérheti a feledésbe hanyatló.

Csak hogy az utóbbi 100 esztendő eseményei mé-

lyebbre vészték rúnáit az emberiség történetébe, mint eddig bármely más századéi és ha az év mulása a magabaszállás és önszámoltatás csendes merengésébe ejtetheti az elmélkedőt: a század végének utolsó napjai mennyivel több alkalmat nyújtanak arra, hogy gondolkodjunk, emlékezzünk a — multakról.

E század volt az, mely a Mars csillag jegyében születvén, harci riadóval csatazajjal forrongással kezdődött. — A szabadság, egyenlőség és testvériség eszméinek szikrái tüzet gyújtottak a lelkekben és elődeink vétkekkel oltották a lángokat. Trónok dültek romba, új királyságok születtek, legész osztályok törültek el, a régen elfeledett és leigázott nép hatalomra jutott és szavára — koronás fők görödtek a föld porondjára... Majd elállt a vész és a béke biztos oltalmában óriássá nőtt a szellem, csodákat hozott létre az emberi ész és hódító utra kelt a tudomány. A politikai láthatár felhős egén pedig, melyet az elhullott hősök vére hajnalpirosra fest, méltóságteljesen emelkedik a szabadság ragyogó napja és bevilágítja az értelmi lángész csoda alkotásait. — Paloták és templomok épülnek, könyvtárak, muzeumok és a művészet remekei jönnek létre, egyik hegyről a másikra átvett hidak merész ivetei ejtik bámulatba az embert, zaka-toló gőzgépek dübörgnek ingoványos mezőségek felett és a sziklába vájt alagutakon keresztül; csoda építmények szelik át az oceánt; gyárak és fufangos gépek pótolják és segítik a munkás kezeket; a vegytan és optica meg-lepő világokat tár fel a vizsgáló szeméi előtt; a villany megszünteti a távolságokat, — a tudomány megvalósítja a hihetlent és lehetővé látszik tenni a — lehetlent!

De vajon, az emberi művelődés ezen nagyszerű vívmányai és meglepő sikerei mellett közelebb jutott-e az emberiség közös céljához, — a boldogsághoz? — Elérte-e a magas kultúra dicső misszióját: az emberi erények és erkölcsök fejlesztését és tökéletesítését? — Elérkezett-e az a várva-várt megváltó idő, »mely után buzgó imádság epedez százazrek ajkán!«

Lelkiismeretes és gondos vizsgálódás után el kell ismernünk, hogy a válasz nem elégíthet ki ben-

Takács József, Zathureczky Márton, Baronyi Benedek, Bezeredy László, Orszadinszky György, Szabó Károly, Novák Domokos, Malatinszky Ferenc, Paál Viktor, Illés Ráfáel;

a keszthelyi járásban: Boggyay Máté elnök, Bachar Adtal, dr. Dunszt Ferenc, Fekete Gergely, Hajba Mihály, Havasy József, Hertelendy József, Oltag Guidó, Lénárd Ernő, Bezeredy Lajos, Kemény Andor, Forster Ferenc, Zanathy Bódog, Tatarsk Lajos, dr. Dezsényi Árpád, Anyos Kálmán;

a nagy-kiszai járásban: Vízlendvay Sándor elnök, Gadó Mátyas, Glavina Károly, Juk József, Keresztury György, Kerndl Imre, Stugler János, Dervarics Ákos, Musset Ferenc, Horváth Dezső, Seiley Pál, Elek Ernő;

a pacsi járásban: Koller István elnök, Botka János, Fábianics Gyula, Gruner Lajos, Nunkovics Vilmos, Nyáry Kálmán, Szücs Mór, Bakó Gyula, Bub Károly, Gyárkisz Anaklét, dr. Haudek Ágoston, Clement Lipót, Tanczos Lajos, Szentmihályi Dezső;

a zala-egerszegi járásban: Nagy Károly elnök, Babos Ármán, Csertán László, Pajthy Elek, Csillagh Gyula, Farkas Gábor, Farkas József, Farkas Sándor, Kayser Vilmos, Vajda János, Molnár István, Nagy László, Skublies Károly, Szily Dezső, Skublies István;

a novai járásban: Deák Mihály elnök, Dervarics János, Hodászy Béla, Horváth Győző, Lévy István, Stadel János, Hofman János, Imreh Antal, Tuboly Zsigmond, Krosetz János, Farkasovszky Endre, Sulkovszky Viktor herceg;

az alsó-lendvai járásban: Hajós Mihály elnök, Baka Boldizsár, Bellovics János, dr. Berger Ignác, Nagy József, Szalay István, Vlasics Nándor, Vugrincics Boldizsár, Szabó Döme, Winkner Lajos, Sohár Kálmán;

a letenyei járásban: Schmidt Emil elnök, Piatsek Károly, Schneider József, Csoma Ödön, Literáty Ödön, Schmidt István, Tóth János, Horváth Károly, Erkingier István, Kovács Antal, Stern Zsigmond;

a perlati járásban: Szabó Imre elnök, Golub János, Grész Alajos, Hirschler Miksa, Peczek György, Kovács János, Hirschler Ödön, Horváth Csongor, Ehrenreich Nándor, dr. Böhm Szidney, Mesterics Aladár;

a csáktornyai járásban: Ziegler Kálmán elnök, Bekk Félix, Csekovics Kálmán, Kecskés Ferenc, Murai Róbert, Tóth István, Szilágyi Gyula, Ungár Adolf, Langer Makár, Tomka György, Belez Ede;

Zala-Egerszeg rend. tan. városban: Skublies Jenő elnök, Bedő Vendel, id. Czinder István, Goldfinger János, Hartl István, Hajk István, Horváth Béla, Csutor János, Nagy Károly Németh Elek, Varga Mihály;

Nagy-Kanisza rend. tan. városban: Eperjesy Sándor elnök, Pihál Ferenc, Plander György, Hertelendy Béla, Hauser János, Gáspár Ferenc, Harkányi Ede, Simon Gábor, Sommer Sándor, Krondor József, Tomka Ede, dr. Tuboly Gyula.

Ipar és kereskedelem.

A zala-egerszegi kereskedelmi kör közgyűlése.

A zala-egerszegi kereskedelmi kör évi rendes közgyűlését dr. Graner Adolf elnök elnöklété alatt f. hó 26-án tartotta a kör helyiségében.

Elnök a megjelent tagokat melegen üdvözölve, a közgyűlést megnyitja, azt az alapszabályok 14 §-a értelmében határozatképesnek nyilvánítja s a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére Breisach Sámuel és Rosenberg Zsigmond tagokat kéri fel,

Ezután Balassa Benő köri tükár felolvassa a kör egy évi működését feltüntetendő, közhelyesséssel találkozó jelentését, mely szerint a választmány a lefolyt évben 8 gyűlést tartott, amelyen végrehajtották a közgyűlés határozatait, beszerezték a közgyűlés által meg-

nűnkét.

Oly sok szellemi siker, annyi nagy törekvés és nagyszerű eredmény után az emberiség kimerülten, fáradtan, csüggedten keres egy nyugvó pontot, melyen lelkét megpihentetheti. Meg volt minden törekvés az emberi elme fejlesztésére, szellemi tehetségeinek kiművelésére, értekeinek kiképzésére, ügyes tehetségeinek megismosodására: — de lelki békét, szívóságot, erényeket és nemes erkölcsöket nem eredményezett a század haladó civilizációja. — Sőt ha a kultúra által kevésbé érintett osztályok erkölcsi állapotát összehasonlítanók az emberiség miveltebb részével: azt kell konstatálnunk, hogy mindezen törekvések csaknem az ellenkezőt eredményezték, mint a mi általuk célzóva volt. Mert míg a felvilágosultság szelleme széttépte az illuziók fátyolát és lerombolta a magasztos eszmény oltárait, hogy azok helyébe emelhesse az érzékiség és testiség bálványait; míg a harc a létért, önfentartásért, az önérdek és folytonos hajza az érzéki jólét és kényelem elnyerhetéseért bizalmatlanná, szűkkeblűvé és megbizhatlanná tette az ambert és eltoppította az eszmény, az anyagatlan szépség, az örök igazság és tiszta humanizmus magasztos eszméit való lelkesedésében: addig az istenség és igazságtól mindinkább távolodva, belemerültünk a közöny, az elvetéltség, a sivarlelkűség és unalom sötét éjjelibe és tikkadt lélekkel szomjazzuk a megváltó és üdvözítő világhosszú derengését.

Habár teljes jogosultsága van is a realizmus helyesen felfogott tendenciájának és azt merően eltiltánunk nem szabad: — a „nil admirari“ ezen korban tespedő nemzedéknek igazi idealistákra van szüksége, hogy megtanuljon: bensőséggel szeretni, meggyőződéssel binni, fontolgatás nélkül cselekedni és szenvedélyesen lelkesülni!

E század a forrongás, az alkotás és teremtés százada volt: — kell, hogy a jövő az eszményiség, a béke és boldogság korszaka legyen!

szavezott butorokat, gondoskodtak arról, hogy a tagok tagsági kötelezettségüknek eleget tegyének emiatt néhány tagot az alapszabályok értelmében ki kellett zárniok; a tagok jelenlégi száma 128, mely a múlt évi 147 létszámmal szemben csökkenést mutat fel, azonban a tagok normális száma 120—150 között szokott lenni. A jelentés szerint a kör hármias irányban fejtett ki tevékenységet a lefolyt évben: közgazdasági, kulturális és társadalmi téren. A közgazdasági téren a soproni kamara megkeresésére Zala-Egerszeg és vidéke áru forgalmáról adott be kimutatást; megette javaslatát a külföldi utazók és ügynökök, valamint a tisztességtelen verseny ügyében készített törvényjavaslatokra nézve; állást foglalt a zala-egerszegi fogyasztási szövetezet megalakítása tárgyában kibocsátott felhívásban a kereskedői kart mélyen sértő egyes kitételek ellen. Kulturális téren szép feladatot tölt be a kör könyvtárával, amelyet 90 tag vett igénybe, akik 3000 kötetet olvastak s a kör 529 korona értékben rendelt könyveket s egyik fő feladatának tartja a jövőben is a könyvtár gyarapítását; kulturális missiót teljesít még a kör a kereskedő tanonciskola fenntartásával is, amelyhez a kormány a lefolyt évben 600 kor., a soproni kamara 100 korona segéllyel járult, az iskolában 27 növendék volt, akik a felsőbb tanügyi hatóság részéről elismert szép eredményt mutattak fel a tanév végén a vizsgálat alkalmával. Végül a társadalmi téren a kör választmánya mindent elkövetett, hogy a kör tagjai részére a kör helyiségét kellemessé tegye, ahová a tagok szívesen jöjjenek szabad idejükben szórakozásra. A jelentés végül egyetértésre, vállalt munkásságra kérte föl a kör tagjait.

A nagy gondal egybeállított titkári jelentésért a közgyűlés elismerését és köszönetét jegyzőkönyvileg fejezte ki.

A számvizsgáló bizottság nevében Breisach Sámuel jelenté, hogy a számadat 4.626 kor., 62 fill. bevétellel, 4.286 kor. 99 fill. kiadással s így 139 kor. 63 fill. pénztámaradvánnyal helyesnek találták s így Heinrich Lipót pénztárnoknak a felmentvény megadását javasolják. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette s a felmentvényt megadta.

Az 1901. évi költségvetést 3.100 K. bevétellel, 2.783 kor. kiadással s így 227 kor. remélhető pénztámaradvánnyal a közgyűlés elfogadta, amely költségvetésbe a tanonciskola bevételei és kiadásai nincsenek benne.

Ezután elnök maga és tisztársai, valamint a választmány nevében — megköszönve a bejelük helyezett bizalmat — lemond s felkéri a közgyűlést a választásra.

Miután előbb Kaufman Adolf indítványára a közgyűlés az elnökök, valamint a tisztikarnak s a választmányak közhasznú működésükért köszönetét jegyzőkönyvileg kifejezte, Breisach Sámuel körelnöke alatt, Kaufmann Adolf, dr. Rosenthal Jenő és Heinrich Lipót tagokból álló szavazatszedő köldöttség közreműködése mellett áttért a választásra, melynek tartamára a közgyűlés felfüggesztetett.

A szavazás befejeztével összeszámláltatták a szavazatok, mely után kihirdetett a szavazás eredménye, amely szerint:

dr. Graner Adolf elnök, Deutsch Ferenc alelnök, Balassa Benő tükár, dr. Jámor Márton ügyész, dr. Rosenthal Jenő háznagy, dr. Csák Károly másod háznagy, Magyar Hermán könyvtárnok, Heinrich Lipót pénztárnok, Mondschein Samu és Berger József jegyzők.

A választmány tagjai: Büchler Jakab, Fangler Mihály, Fischer László, dr. Fürst Béla, Graner Géza, Gresz Károly, Grünwald Lajos, dr. Halász Miksa, dr. Hajós Ignác, dr. Kayser Emil, Kaufmann Adolf, Rosenberg Zsigmond, Schütz Sándor, Schwarz Mór, Várhidy Lajos, Weinberger Jakab.

A számvizsgáló bizottság tagjai: Goldner Ödön, Pataki Gusztáv, Stern Pál.

Szegény gyermekek karácsonyfája.

Évenként gígyul karácsony estéjén a szeretet örömtüze, hogy fényével besugározza a szegényeknek elhagyott hajlékát; hogy melegével eláraszsa a nyomortól szenvedőknek kebelét.

A »Karácsonya egyesülete« az idén is felállította az új ovoda termében gazdagon megrakott karácsonyfát s a szegény gyermekek között kiosztandó ruhákat.

Este 5 órakor, mikor már örömtől sugárzó arccal sorakoztak a szegény gyermekek, a szép számmal egybegyűlt közönséget az egyesület nevében dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, vármegyei tanfelügyelő üdvözölte s egyuttal könyveik megváltoztató szép beszédben esetelt a szeretet ezen örömmünepének nagy fontosságát; buzdította a jelenvoltagekat, hogy jövőben se vonják meg szíves támogatásukat ettől az emberbaráti egyesülettől; köszönetét tejezte ki a társadalom nevében az egyesület nagyrömdemű elnökének és lelkes választmányának az egyesület érdekében kifejtett ügybuzgó fáradozásukért; végül figyelmeztette a jótéteménybe részesített gyermekeket, hogy véssék jól szívükbe ennek az estnek drága emlékét s igyekezzenek jó viselet, kintartó munkásság mellett a hazának hasznos polgárává válni.

A zajos eljenzéssel fogadott beszéd után következő a ruhák kiosztása; 50 fiut és 18 leányt egészen újból felöltöztettek, többen kntak elhasznált ruhát, emellett mindegyiknek szépen jutott a karácsonyfáról, az adakozás folytán egybegyűlt kalács- és süteményből, alma-, dió- és fügeből.

Az ünnepély alkalmából az egyesülethez a következő adományok folytak be: dr. Jankovich László gróf 100 kor., özv. dr. Mangin Károlyné 20 kor., dr. István Vilmos (Szombathely), Németh Béla (Szombathely), Königsmayer János (Neszelej), özv. Handler Istvánné, N. N. 10—10 kor., özv. Hubinszky Adolfné, Hanty Károly 6—6 kor., Skublies Zsigmondné, Skublies Jenőné 5—5 kor., Farkas Lajos, Botka Jánosné, Rotter Jánosné, Ján Ferenc, özv. Kántor Pálné 4—4 kor., özv. Szigethy Antalné, özv.

Erdős Gézané, Krosetz Istvánné, Varga Vilmosné, Németh Györgyné, Preszler Gyuláné, Krosetz Gyuláné, özv. Csoknyay Jánosné, Kovács Lászlóné, Szidnay Fani, özv. Tahy Rozália 2—2 kor., Travnik Ilona 1 kor.

Kalácsot adtak a szegény gyermekek részére: Lakatos István, Ruzsich Károlyné, Krosetz Gyuláné (és almát), Varga Vilmosné, Deák Mihályné (és almát), özv. Tahy Rozália (és almát), Kovács Károlyné (és kiflit), Thassy Lajosné, Bódy Józsefné, Hagymássy Gyuláné, Kovács István örmester, Botka Jánosné, özv. Csoknyay Jánosné, Víz Gyula, Lázár Antalné, Remm Józsefné, Pausa Jánosné, Keszly Ferencné, Fangler Mihályné, Vörös József börtönőr, Vágó Jánosné, Kovács Lászlóné, Goldfinger Jánosné, Skublies Jenőné (és almát), Legény Károlyné, Stefanecz József (és almát, diót).

A gyermekek közt szétosztásra küldtek: Zsuppán Gergely almát, Csertán Károlyné almát és süteményt, Horacek Jánosné almát, dr. Keresztury Józsefné süteményt, Rutich Sándorné két öltöny ruhát, Balogh Gyuláné süteményt, Dervarics Lajosné süteményt és füget, Páukovich Györgyné 4 db. kendőt, Kovács Mihályné almát és száraz gyümölcsöt, Záborszky Józsefné 3 kendőt, Árvay Lajosné süteményt, diót és almát, Kummer Gyuláné cukorsüteményt, dr. Czinder Istvánné 3 öltöny férfi ruhát, 2 pár cipőt, 6 pár harisnyát, almát és diót, Thassy Kristófné almát, Weiser Szidonia 10 pár kesztyűt, Mautsek Ágostonné tortát és süteményt.

A szíves adakozóknak ez uton mond hálás köszönetet az egyesület választmánya.

Felhívás előfizetésre.

A huszadik év hajnala virrad a legközelebbi számmal a „Zalamegyé“-re.

Kétségtelenül oly idő ez, amely bizonyítékot szolgáltat a tekintetben, hogy fennállása jogosult; mert a megindításakor kitűzött célt: a város és közvetlen vidéke érdekeinek a képviseletét — igyekezett teljes odaadással betölteni és emellett, mint a vármegye székhelyén megjelenő lap, mindenkor részletev és tárgyilagos közleményekben törekedett a vármegye ügyeiről az olvasó közönséget tájékoztatni. Ez lesz egyedüli törekvésünk a jövőben is.

Sz ez irányu működésünkhöz kérjük ezúttal is a nagyrömdemű közönség nagyr. becsült jóindulatát s kezdet-től fogva tapasztalt hathatós anyagi támogatását.

Lapunk ára marad a régi: egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona. Tekintettel, hogy lapunk minden száma fél iv melléklettel, sőt nem egyszer az események össztörődésakor egész iv mellékletlen jelenik meg, a lehető legolcsóbb.

Köszégi és kö-jegyzőknek, valamint a tanítóknak lapunkat a jövőben is évi 4 korona kedvezményes áron adjuk.

Kérjük az előfizetés szíves megújítását, valamint a hátralékos összegnek mielőbbi beküldését.

A „ZAL MEGYE“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

Helgi, megyei és vegyes hírek.

Boldog újévet kívánunk lapunk igen tisztelt előfizetőinek és nagyrabecsült munkatársainak.

A megyei központi választmány f. hó 23-án Csertán Károly alispánnak, mint a központi választmány elnökének, elnöklété alatt gyűlést tartott, amelyen tudomásul vették a kuria határozatát, amelylyel Breyer Bernát bánok-szent-györgyi és Nemes György petri-kereszturi lakosoknak felebbezését a központi választmány határozata ellen — elutasította. Ezután végleg összeállította a választmány a vármegye területén levő 9 választó kerületre az országgyűlési képviselő választók állandó névjegyzékét az 1901 évre. A megállapított jegyzék szerint a tapleai választó kerületben 3.352, a keszthelyiben 3.230, a zala-szent-gróthiban 3.202, a nagy-kanizsaiban 4.553, a zala-egerszegiben 4.244, az alsó-lendvaiban 3.053, a bakszaiban 4.413, a letenyeiben 2.804, a csáktornyaiban 2.755 a választók száma az 1901-ik évre, vagyis összesen 31.606. Ezek közül 83 a régi jog, 25.970 a földbirtok, 606 a házbirtok, 3.259 a jövődelem és 1.683 az értelmiség alapján van felvéve a választói névjegyzékbe.

Gyászhi. Lapunk múlt számában röviden megemlékeztünk a veszteségről, mely a hazai bencésrendet egyik érdemekben gazdag tagjának, Roszmanith Rikárd zalavári apátnak, gyászos elhunytával érte. A boldogult temetése nagy részvét mellett volt f. hó 24-én. A zalavári apátság kontventje a következő gyászjelentést bocsátotta ki a gyászeset alkalmából: A Szent Adorján vértanúról nevezett Zalavári Apátság konventjének tagjai szomorodott szívvel jelentik, hogy szeretett apátyok nagyságos és föltelendő Roszmanith Rikárd Károly, zalavári apát, a pannonhelmi szentszék tanácsosa példás megadással elvisselt hosszas szenvedés után a végszentséggel ellátva, december 21-ikén, esti 6³/₄ órakor az Urban elhunyt. Született Esztergomban 1829. október 18-ikán, beöltözött 1845. szeptember 23-án; ünnepélyes fogadalmat tett 1852. augusztus 3-án: áldozárra szenteltetett 1852. október 20-ikán; 1852—54. hitszónok Pannonhalmán, 1854—55. a tud. egyetem hallgatója Bécsben; 1855—61. gimnáziumi tanár Kőszegen; 1861—62. az orsz. levéltár őre Pannonhalmán; 1862—71. gimnáziumi tanár Sopronban; 1871—73. jószágkormányzó Láziban; 1873—91. perjel Pannonhalmán; 1891. ápril 2-ikén kinevezetett Zalavári apáttá. A drága halott földi maradványai december 24-ikén fognak a reggel 10 órakor bemutatandó engesztelő szentmise áldozat után a Zala-Apáti-i rendi sirboltban örök nyugalomra helyeztetni. Adj Uram neki örök nyugodalmat és az örök világhosszú fényeskedjék neki! Zala-Apáti, 1900. december 21.

Plebános kinevezése. A veszprémi egyházmegyében Huber Gyula somogyvári segédlelkész szabályszerű

bemutató levél alapján a barsi plebánia lelkészévé nevezetett ki.

Eljegyzés. Dr. Berger Béla helybeli ügyvéd f. hó 25-én eljegyezte Fischer Iona kisasszonyt, Fischer László helybeli kereskedő és földbirtokos leányát.

Mérnöki kinevezés. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter Pusztós Kálmán és Oravecz Győző kir. segédmérnököket kir. mérnökké nevezte ki a Zala-egerszegi államépítészeti hivatalnál.

Allandó gazdasági tudósító. A m. kir. földművelésügyi miniszter Babos Armin salomvári földbirtokost vármegyénk zala-egerszegi járására nézve a gazdasági tudósítói tiszttel bízta meg.

Közvetnyilvánítás. A zala-egerszegi népkönyhájára dr. Jankovich László gróf főispán 100 koronát, Boross Károly ur (Ságod) 5 koronát adományozott, mely kegyes adományért hálás köszönetét fejezi ki a népkönyhájára vezetője.

A nagy-kanisai Irodalmi és Művészeti Kör f. hó 31-én a Polgári Egylet összes termeiben harcversenyvel és táncal egybekötött zártkörű szilveszter-estélyt rendez.

A sümegi iskolaszék Eitner Sándor elnök elnöklése alatt tartott gyűlésében a felső leányiskolánál Hankóczy Irén eltávozásával megüresedett tanítónői állásra Horváth Iona polgári iskolákra képesített tanítónőt választotta meg. — A gyűlésen megállapították még a kántortanítói pályázat felvételeit, valamint több felső leányiskolai tanuló tandíjelében részesítettek.

A zala-egerszegi kereskedő ifjak önképző egylete által január 12-én az „Arany Bányá” dísztermében táncal egybekötött, nagyszabású művészeti műsor a: 1) Colombus birodalmából — írta és előadja Szávay Gyula; 2) a) Mignon románc, b) „Carmen belépő dala” — énekléi Ábrányiné Wein Margit, zongorán kíséri Révfy Zoltán; 3) „Esküvő” írta és előadja Ábrányi Emil; 4) a) „Merengés” Schnürmacher Zsigmondtól, b) „Boszorkánytánc (Hexentanz Paganinótól, légedün játsza, Schnürmacher Zsigmond, zongorán kíséri Bischiczky zenetárn; 5) „Hazádnak rendületlenül” költemény Ábrányi Emilől, Szavajja Ábrányi Emil; 6) a) „Ouvre des yeux bleus” dal Massenetől b) „Magyar dalok” — énekléi Ábrányiné Wein Margit, zongorán kíséri dr. Révfy Zoltán.

A nagy-kanisai malatagyár és sertéződé részvénytársaság gelsei Gutmann Vilmos elnöklésével tartotta VIII-ik évi rendes közgyűlést, amelyen felolvasták az igazgatóság jelentését a lefolyt évi működésről s azt tudomásul vették. A tisztviselés 6.757 kor., 05 fill. mely azonban még nem kamata a befektetett tőkének. A közgyűlés az igazgatóság javaslatához képest egyhangúlag elhatározta, hogy értéksökkenés címén az alaptőkéből még irjanak le 300.000 koronát, amint már 1896-ban s 200.000 koronát irtak le az akkori 1.000.000 korona alaptőkéből s így a részvények névértéke 160 koronáról 100 koronára esőknek. Jegyzőkönyvileg köszönetet szavaztak Ehrlich Richárd sörmesternek, aki a gyár termelvényeinek előállításában oly szakértelemmel és annyi buzgóságot tanusít, hogy azok jó hírnevű megalapításában legtöbb érdemet szerzett. A kilépett Bogenrieder József, Rapoch Gyula, Rotschild Samu és Stern Sándor igazgatósági, valamint a lelépett Halphen Mór, dr. Rothschild Jakab, Unger Ullmann Elek, dr. Hauser János és Engländer Ottó felügyelő bizottsági tagokat a közgyűlés újból egyhangúlag megválasztotta.

Mulatság. Szent-Gróthon a szegény iskolás gyermekek felruházására 26-án a Korona szálló nagytermében táncal egybekötött iótköny célú mulatságot rendeztek zsutolt ház előtt. Elsőnek Farkas Anna nagy ügyességgel adott elő egy koncert darabot, mely után Erdélyi József egy felvonásos népszimfonia: A leánykerő került színre. Hadik Imre — Sugár M. higgadtan és nagy rátermettséggel alakította a gazdag parasztot, Molnár Róza Kata szerepében kedveskedett és kapott sok tapsot, meg csokrot, Bognár Jenő és Horváth Ferenc szerepeiket nagy ügyességgel kezelték. Sok tapsot kaptak és elismerésre méltó ügyességgel játszottak még: Halek Erzsike, Göbse Sarolta, Sebestyén Irenke és Horváth Imre. — Ezután ismét Farkas Anna ült a zongorához, hogy Pollanky Anna énekét kísérelje, ki a csókon szerzett vőlegényből énekelt egy részletet, mely után elementáris erővel tört ki a taps és éljen. Különösen nagy hatást ért el magyar népdalaival. Majd Szalai Ignác ült a felolvasó asztalhoz s ügyesen kidolgozott elbeszélést olvasott fel a szerelem halottja címmel. — Az estély sikerében nagy érdeme van Fiosz István állatorvosnak. Glaser Gyula állami iskolai igazgatónak. Előbbi az anyagi, utóbbi a zenei dolgok rendezésében tanusított kiváló buzgalmat, s így ennek tudható be, hogy az összes jövedelem mintegy 350 korona, melyből alig van 70 kor. kiadás.

Ujveki üdvözlés megváltása címen Udvardy Ignác felső kereskedelmi iskolai igazgató a kereskedelmi iskolai tanulók segélyegyesülete javára 6 koronát küldött.

Tanítói kinevezés. A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter Zrényi Győző okleveles tanítót a mura-szentosi állami elemi népiskolához tanítónak nevezte ki.

Az orvosi díjazás minimuma. A belügyminiszter rendeletileg megállapította a magán orvoslás díjazásának minimumát, mely peres esetekben zsinormértékül szolgál. A rendelet négy fokozatot állapított meg. Általános határozmányai, hogy az orvos jogosítva van a fuyarbér megterítését is követelni, ha a akóhelyétől két kilométernél távolabb eső helyen látogatta meg a beteget és felszámíthatja az utazással eltöltött időt is; az orvos lakásán adott első tanácsért vagy rendelését az 1. fokozaton 4, a 2-ikon, 3, a 3-ikon 2, a 4-iken 1 kor. számítható, minden további, az orvos lakásán adott tanácsért 3, 2, 1 kor. 50 fill. illetve 80 fill.; orvosi bizonyítványért 4 kor.; oly esetekben, midőn a gyógykezelés 30 napnál hosszabb időt vesz igénybe, az orvosi díjak a gyógykezelés tartamához képest, esetleg azoknak feléig leszállíthatók. A rendelet vármegyénkbeli Zala-Egerszeget és Nagy-Kanisát a III-ik, míg a többi vármegyei helyeket a IV-ik

fokozatra sorozta. A rendeltben megállapított díjazás a III-ik fokozatra (a IV-ik fokozat díjtételét záró jel közt közöljük). Egy látogatás nappal (reggel 7-től este 10-ig) 3 (2) kor.; egy látogatás éjjel 4 (3) kor.; egy eltöltött félnap 12 (10) kor., egy eltöltött fél éjjel 15 (12) kor.; orvosi tanácskozmányért nappal 12 (10), éjjel 16 (14) kor.; kórtani vizsgálatoké: 4-től 25 kor.; elméleti állapot első megvizsgálásáért 20—50 kor.; kimerítő kórtörténetért 10—30 kor. Végül a rendelet részletesen megállapítja a különböző sebészeti, szülészeti, szemészeti műtétek és fogorvosi beavatkozás díjazását is.

Névváltoztatás. A m. ki. belügyminiszter Kohn Ármin (Henrik) ukki lakos, valamint Aladár, Elemér, Imre és Emilia kiskoru gyermekei vezetéknevének „Kovács”-ra, Neuszidler József gulácsi lakos és András, Margit, Miklós kiskoru gyermekei vezetéknevének „Inkei”-re kért átváltoztatását megengedte.

Jóváhagyott alapszabályok. A belügyminiszter a zala-egerszegi kath. legény egylet alapszabályait, valamint a nagy-kanisai jütlőházi kézművesek önszervező egylet alapszabályait a bemutatási záradékkal ellátta.

A tapolcai viucell érskolában az évzáró vizsgálatot f. hó 20-án tartották meg. A tanfolyamban résztvevett mind a 31 növendék igen sikerült feleletet adott. A vizsgálat befejeztével az intézet igazgatója az életbe lépő növendékekhez buzdító beszédet intézett. A jövő hóban kezdődő tanfolyamra 70-en jelentkeztek, de csak 30-at vesznek fel közülök.

A keletzssai hajórajhoz tartozó egyének magánlevelezésének portómentessége. — A Kaiserin und Königin Mária Theresia, »Kaiserin Elisabeth«, »Aspern«, és »Zenta« hadihajókból álló keletzssai hajórajhoz tartozó egyénekhez intézett s azoktól eredő nem ajánlott levelekre és levelező lapokra portómentesség engedélyeztetett. — Az egyes levél súlya a 70 grammot meg nem haladhatja. — A magyar korona országából eredő ily leveleket és levelező lapokat a címzett nevét, szolgálati rangját, vagy szolgálati alkalmazását, valamint a hadihajó nevét melyhez a címzett tartozik, pontosan kikelni tenni, azonfelül a címodalra »tábori posta« szót kell szembeöltöten feljegyezni.

A tapolcai tejszövetkezet f. hó 12-én működését megkezdte. A teleh állomány egyelőre csak 300 daraból áll. Ha a város és környék kis gazdái is belépnek, a szövetkezet jelentékenyen nagyobb tevékenységet fejthet ki az ügy érdekében. Jelenleg még csak a nagy- és közép birtosok tagjai a szövetkezetnek, melynek termékeit a tapolcai piacon, valamint Veszprémben értékesítik.

Passiójáték. A jövő hó 3, 4, 5 és 6-án városunkban az »Arany Bányá» szálló nagytermében este az óhajor passiótársaság passiójátékot rendez 15 bibliai képben az új testamentumból. Az előképek bemutatását prólog előzi meg. A társulat Szombathelyről jö, hol kedvező fogadtatásban részesült.

Felgyújtott hid. Keszthely és Zala Apát között a Zalan keresztül épített nagy fahid lába alá ismeretlen tettes tűzet rakott és a hídnek egy részét lángba borította a szomszédos Lajos major cselédei vették észre a tűzet s nagy fáradság után eloltották.

Vásár. Zala-Egerszegen 28-án megtartott vásár felhajtás és eladás tekintetében elég élénk volt, mennyiben eladtak 1185 darabot a felhajtott 3000 nyi daraból.

Aranyárkelet-pótlék. A pénzügyminiszter az ezúttal történió vámfizetéseknel az aranyárkelet pótlékot 20%-ban állapította meg vagyis a reláció alapján a hivatalos árszint egy százalékát.

Ismét kanyaró. Polőskei levelezőnk írja, hogy az ott nagy mérvben fellépett kanyaró járvány miatt az iskolát bezárták.

Ujjoncok sorsolása. A tavaszon sor alá kerülő új hadkötelesekről a sors húzás január 10-én tartatik Kaszaházán.

Pénz karácsonyra. Lőrincz Gyula győrfiszegi legény egyik hejbeli vendéglőben volt mindenes karácsonynapjáig a mikor onnan megszökött magával szöktette a szakácsné 20 koronás nemzeti színű bankóját, melyen ruhát vásárolt. Azonban a rendőrség is beleszólt a szöktetésbe s az új 20 koronásba szerelmes lett Don Juant átadta az ügyészségnek.

Tolvajok. A Kossuth utcai Miszory-féle ház padlásáról ismeretlen tettesek egy rakás szalonnát, füstölt húst és töpörtöt emeltek el. — A Vörösmarty utca egyik lakójához is 27 éjjel két alak beállított s a dísznót akarták az olból elhajtani, de a gazda észre vette s a mire kiment, a jó madarak megugrottak.

Angyal csinálás. Kluger Hermin bozsoki lány örvendetes állapotát Kajár Eszter angyal csinálásra használta fel, a mi a csendőrség tudomására jutott, mely a nyomozással Gabriel örmestert bízta meg, ki évekre vissza menő sok titokról rántotta le a leplet. De ugy látszik, hogy ez még csak a kezdet... Valjon hol végződik?...

Gyujtogatás. Szent-Grótról írja levelezőnk, hogy ott valami ismeretlen egyén mindenéjjel meggyújt 1—2 házat. Rövid pár nap alatt több mint 5 különböző helyen gyujtott fel több szegény embert, mi miatt reggelig tartó éjjeli őrséget szerveztek minden utcába.

Ősült asszony. A napokban az olai utcában egy középkorú nő kezdett dühöngeni s nem kis dolgába került a rendőrségnek, a míg letartóztatás a közokházba szállította a szerencsétlent.

Verekedés Boldogfán Mandel József vengéglőjében az ott mulató falusi legények 26-án parázs verekedést rendeztek, miközben zsebkések is javában működtek.

Állategészségügyi kimutatás vármegyénk területén f. hó 23-án a hivatalos adaok alapján: lépfene: szentgyörgyvár 2 u.; sertésvész Homok-Komárom 1 p., Szepetnek 4 u., Nyirád 8 u., Mintszent-Kalla-Kisfalud 10 u., Bak 13 u., Végked 7 u.

Vetőmagvak ára Mauthner Ödön budapesti magkereskedő értesítése szerint Budapesten 50 kilónként vörös lóhere elsőrendű, öreg szemű 68—70 kor. közép minőségű 64—66 kor. gyöngébb minőségű 58—62 kor.

Lucerna magyar, elsőrendű 42—44 kor. középminőségű 40—42 kor.; mahar 8—8½ kor.; baltacim 12½—14 kor.; búkköny 7¼—7½ kor.

Az ország dolga.

A karácsonyi ünnepek egy pillanatra békét hoztak a politikai életre is. De ez is csak rövid ideig tart, mert az ujveki üdvözlő beszédek, melyeket a pártok intéztek vezetőikhez, ismét bezárják az ajtót a „Pav” fölött s megkezdődnek a mindennapi élet küzdelme parlamentben és sajtóban. — Az ünnepekre szentesítést nyert a megrendelések gyűjtésére vonatkozó törvény, több vicinális vasút engedélyezése, a birtokosok és gazdatisztek közti jogviszonyról szóló törvény, a dohány termelők és dohánykertészekre vonatkozó törvény és az erdő munkásokról szóló törvények.

IRODALOM.

A hírlapok előállításában ma a technikai vívmányok egész forradalmi átalakulást idéztek elő. Az egész ország át és át van hálózva ma már telefonnal. Fiuméből, Kolozsvárról, Kassáról, Szegebről, Temesvárról és az ország legtávolabbi részéből is a megtörtént események pár másodperc alatt egész terjedelemben és teljes hűségűel közölhetnek az ország fővárosával. Egy modernül berendezett hírlap szerkesztőségében este már az egész ország fontosabb napi eseményei ismerve vannak. Pl. Kassán összegyűl az országos gazdakongresszus. — Ülésezik d. e. 9 órától d. u. 5 óráig. A telefon előpiti minden szónok beszédét és a mi Kassán még 5 órákor ehangzik, az Budapesten este már leírva, kiszedve és nyomtatva van. Így készül a modern lap lázas, nagy tevékenységgel, Szántalan munkás kéz dolgozik egész napon keresztül felépítésén és este már órási gépek röpitik ki óránként tizezernyi példányokban a 20—32 oldal terjedelmű lapokat. Minálunk egvedül a „Magyarország” teremtette meg ez a modern, nagyszabású hírlap b-rendekezést, a mely a külföld számos nagy gocpöntjén már sikerrel van bevezetve. A „Magyarország” tette lehetővé, hogy gazda, kereskedő, iparos már reggel az ország távoli részeiben is egy oly lapot kap hasson, a mely vele minden szükséges dolgot közöl. Hiteles gabona árakat, kurzusokat, üzlet, híreket, törvényes rendelkezéseket, országgyűlési tárgyalásokat, kongresszusokat és minden érdemleges tudnivalót. A „Magyarország” azonkívül rendkívül nagy súlyt helyez a tartalom gazdaságára, sokoldalúságra, a hírek bőségére. Nincs lap, amely ma változatosabb, élénkebb lenne, mint a „Magyarország”. Válogatott regények, tárcák, szépirodalmi ismertetések, színházi és más tudósítások teszik kedvelté és élvezhetővé a lapot mindenki számára. A lap főszerkesztője Dr. Holló Lajos, orsz. képviselő, felelős szerkesztője Dr. Lovász Márton. A „Magyarország”-ba írja vezéreiket Bartha Miklós, az ország első publicistája. A közgazdasági részt Lázár Pál műegyetemi tanár szerkeszti. A „Magyarország” előfizetési ára: negyedévre 7 kor. (3 frt 50 kr.) felévre 14 kor. (7 frt) egész évre 28 kor. (14 frt) egy hóra 2 kor 40 fill. (1 frt 20 kr.)

A Kert, a kertészet összes ágait magába foglaló kertészeti szaklap f. évi 24-ik számának tartalma: konyhakertészet, gyümölcsészet, díszkertészet, tárcák, lugas, méhészet, közelről és távolról, falkola, elősdiék, irodalom, gép- és eszköztár, világszemle, hírek, apró szakközlemények, szerkesztői üzenetek, szemes műmelléklet, társulások. A havonként kétszer megjelenő szaklap előfizetési ára egész évre 6 korona, kertészek részére 4 korona.

Budapesti Napló. Az az újságíró-gárda, mely a maga erejéből minden vállalat mellőzésével a szerkesztőség saját tulajdona gyanánt megalapította a Budapesti Naplót, mesés sikert ért el. A lelkes csapat a szabadalmi magyar közönségnek legkedveltebb újságszolgáltatója lett. Magával hozván fényes és jöhírű írói neveket, bámulatos szorgalommal és kitartással gyűjtve mindennap össze mindazt, ami a szerkesztőség, e lap szabadalmi és független politikájának, nemzeti érdeletének és magas izlésének minden huszonnégy órában ismétlődő bizonyosságát adja: — a Budapesti Napló nemcsak keletkezésének történetében új és eredeti, de a közönség szimpatiajának gyors felkeltésében is eddig nem látott példát mutat. És minden szám arra vall, hogy megérdemli ezt a támogatást. Fris és megbízható értesülései, lelkes, temperamentumos, komoly, tartalmas, hatásukban valóságos szenzációs politikai cikkei, amelyek nyomtatékosá teszik a politikai súlyra döntő jelentőségű újság véleményét, tárcarovatának magas irodalmi színvonalát, gazdag informatív anyaga, kitűnő értesülései, kimerítő, ötletes, változatos, eleven rovatai s minden rendű közleményeinek változatosága és folyton gyarapodó bősége; naprólnapra ékesszólóan tanuskodnak arról, hogy a Budapesti Napló fényesen megfelel a legvérmesebb várakozásnak is. Szerkesztősége és olvasó közönsége közt páratlanul meleg és szives viszony fejlődött ki. Naponként jelentkezik ez a szerkesztői üzenetek rovatában. A „Budapesti Napló” valóságos szenzációs meglepetést hoz előfizetőinek azzal a meglepetéssel, hogy kivétel nélkül valamennyiüket biztosítja a Mannheimi Biztosító Társaság magyarországi képviselőségénél baleset ellen, úgy az elhalálozás mint a rokkantság esetére 2000 korona erejéig. A biztosítás egész költségét maga a lap fedezi és ugy a „Budapesti Napló” régi előfizetői, mint az újonnan belepők jogérvényes biztosítási kötvényt kapnak 2000 korona erejéig. Karácsonyra díszes és tartalmas naptárral kedveskedik előfizetőinek. A képs naptár, amely hatalmas kötet, ugy a régi, mint az újonnan belepők előfizetők megkapják.

Naptárt, gyönyörű kivitelű, bő tartalommal kap minden előfizető kivétel nélkül díjtalanul, aki a »Magyar Nemzet« politikai napilapra, ha csak egy hónapra is, előfizet. A »Magyar Nemzet« a legolcsóbb fővárosi napilap. Megjelen naponta 24—32 oldalon. Ad hetenként tanügyi,

mezőgazdasági és társadalmi külön mellékletet. Az országos Magyar Gazdaggyűlés külön levélben ajánlja tagjainak figyelmébe ezt a napilapot. A »Magyar Nemzet« főszerkesztője Jókai Mór és Bekics Gusztáv, felelős szerkesztője Adorján Sándor. Előfizetési ára 1 óra 2 kor. Mutatványszámot küld a kiadóhivatal kívánatra 6 napig. Cím: »Magyar Nemzet« kiadóhivatala, Budapest, Kereposi ut 54 sz.

Szülők figyelmébe. Forgó bácsi »Kis Lapja«, mely hetenként bőven megrakodva mesékkel, versikével mulattatja és szórakoztatja az egész hazában az apróságokat, egyúttal kitünő segítő a nevelésben. Minden szülőnek módjában van ezt a kitünő gyermeklapot megrendelni; mert előfizetési ára 1/4 évre csak 2 korona. Megrendető cím: »Kis Lap« kiadóhivatala, Budapest Kereposi ut 54 szám.

Wohl Janka kitünő szerkesztett és havonként négyszer megjelenő divatlapja a »Magyar Bazár« előfizetőinek ez idén gyönyörűen színezett divatképek és divaticskéken, bő illusztrált szépirodalmi mellékleten kívül még rendkívüli könyvkedvezményeket is nyújt. Mutatványszámot kívánatra küld a kiadóhivatal. A »Magyar Bazár« előfizetési ára egy negyedévre 4 korona.

Magyar Könyvtár 200. A »Magyar Könyvtár«, mely rövid három év alatt oly fontos helyet birt el foglalni irodalmi életünkben, elérkezett íme a második jubiláris számhoz, a 200-dikhoz. Ezt a jubileumot igazán méltóan üti meg e kitünő vállalat, mert decemberi öt füzetében valóban nagy gazdagsága könyvpiacunknak. Mindenekelőtt a 200-ik, jubiláris szám hozzájárulóvá teszi Rákosi Jenőnek immár irodalomtörténeti fontosságú Aesopusát, a klasszikus vigjátékot, mely 1864. óta van nemzeti színházunk műsorán. A füzetet Rákosi arcképe is díszíti. A 197. szám Brédy Sándortól közöl egy csomó, szébbnél-szebb elbeszélést, melyeket a szerző »Emberfejek« cím alatt csoportosított. Herczeg Ferentől való a 198. »Elbeszélések« című füzet, mely jóformán anthológiája a legjobbnak, amit eddig irt. A bellitrisztika mellett az oktató irányt Z. Kiss Gyulának. Katona Józseftől irt gyönyörű életrajza képviseli (199), míg a régi magyar írók közül most Mikos Kelemen van soron, kinek válogatott Törökországi Leveleit Bánóczy József látta el szép bevezetéssel és kimerítő jegyzetekkel (196. sz.) A »M. K. legközelebb bocsátja ki képes katalógusát, mely a teljes lajstromon kívül a benne szereplő írók arcképét is közli. Ezt a lajstromot is ingyen küldi szét a Wodianer F. és Fiai-féle könyvkiadóhivatal (Budapest, Andrássy-ut 21.) mely a 200 számot részletfizetésre is szállítja.

Nyílt-tér.

Nagyon tisztelt vendégeim és jóakaróimnak boldoi újévet kívánok

Klein
központi kávé.

DR. STEINHARDT IZIDOR

az összes gyógytudományok tudora, fogorvos, rendel fog- és szájbetegnek részére d. e. 9. órától—d. u. 5 óráig lakásán: FÜRDŐ-utca I. szám. I. emelet. (Komin-féle házban)

Ugyanott (porcellán)-, arany-, ezüst- és cement fogtömések (plombok), úgy **egyed-egy fogak** (szeg-esavar alkalmazásával,) valamint teljes fogsorok a tudomány legújabb vívmányai szerint elkészítettnek akként, hogy:

az inglesez használata és a fogaknak a száj üregből való időleges kivétele fölöslegessé válik.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:
UDVARDY IGNÁC.

HAZAI IPAR!

WEIN KÁROLY

és TÁRSAI

szővőgyár, KESMÁRK

elismert hírneves

SZEPESSEGI VASZON

és
DAMASZT ÁRUI

MINDEN NAGYOBB ÜZLETBEN
KAPHATÓK.

Gyáraiból ezen védjegy-
származó min- gyel van
den darab áru JEGY ellátva.

HAZAI IPAR!

6070/kg. 900.

Pályázati hirdetés.

Zala-Egerszeg r. t. városnál lemondás folytán megüresedett s a v. képv. testület által 1901 évi január hó 9-én tartandó közgyűlésen választás útján betöltendő városi végrehejtő s egyszersmind irnoki állásra pályázat hirdetetik. Felhívják a pályázni chajtók, hogy születési, erkölcsi és eddigi alkalmaztatásukat igazoló bizonyítványokkal felszerelt s a város képv. testületéhez címzett kérvényüket 1901. évi január hó 8-án d. u. 5 óráig bezárólag a v. tanácsoshoz annál inkább benyújtsák, mert később benyújtott kérvény tekintetbe nem vétetik.

Zala-Egerszeg, 1900. december 24-én.

Várhidy Lajos
polgármester.

737/sz. v. 1900.

Arverési hrdetmény.

Alulirt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbírótság V. I. 233. számú végzése által Jasovszky György végrehajtató javára Babay János bonczodföldi lakos ellen 1080 korona tőke, ennek 1898. július 20-tól járó 6% kamatja, úgy járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1106 kor. becsült malomszerkezet és egy sertésből álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladatása elrendeltetvén — ennek a helyszínén, vagyis Bonczodföldön leendő eszközésére 1901-ik évi január hó 7-ik napjának d. e. 10. órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zala-Egerszegen, 1900. évi december hó 16-ik napján.

Nemes Sándor kir. bir. végrehajtó

HIRDETMEY.

A zalaegerszegi szövetkezeti önszegélyző egyesület igazgatósága részéről közzététetik, hogy az egyesületi alapszabályok 5-ik §-a értelmében három évi időtartamra megalakulandó

huszonhatodik üzletcsoport

az 1901-ik évi január hó első hétfőjén működését megkezdendi.

Az aláírási ivateket ezen üzletcsoportra már megnyitottuk s a belépni kívánók intézetünk irodai helyiségében hétfőnként a nap bármely szakában aláírhatják.

Midőn a nagyérdemű közönség becses figyelmét ezen intézet közhasznu és támogatásra méltó voltára, mit a 25 éves sikeres működése legfényesebben igazol, tisztelettel felhívni bátorkodunk, egyszersmind van szerencsénk a t. c. közönséget arról is értesíteni, hogy a folyó 1900. év végén lejáró huszonharmadik üzletcsoport betétek 1901-ik évi január hó 3-án d. e. 9—11 és d. u. 2—5-ig az egyesület irodai helyiségében kifizettetnek.

Kelt Zala-Egerszegen, 1900. évi december hó 10-én.

Az igazgatóság.

Olasz szab. 51582/17. Spanyol szab. 24198. Belga szab. 142447. Portugál szab. 3 096.

Legrégibb gazdasági gépgyár

alapított 1845-ben a

Stádel Károly örökösei

kir. orsz. szabadalmazott

mezőgazdasági gép és eszköz gyára, vas- és fémöntődeje

Győrött, Városház u. 32—34.

Ajánlja minden rendű gazdasági gépeit és eszközeit, kitünő konstrukcióban, legjobb anyagból, igen szolid munkával, jutányos árak mellett.

Továbbá a gyár kizárólagos szabadalmát képező találmányait, a minő a

tolattyu rendszeres sorbavetőgépe:

a „Győri Drill“

mely Ausztria és Magyarországon szabadalmazva — valóságos reformot képez a sorbavető gépek között. A — »Győri Drill« a leg egyszerűbb és leg könnyebb vetőgép — váltókerek és láda megdöntő csavar nélkül, minden magot partnak vagy völgynek egyformán vet, a földben kifogástalanul rakja, a vetőmagot sohasem zuzza meg, a magmennység egy óramutatóval pillanat alatt szabályozható munka közben is. — Egyszerű megtekintés elegendő szembetűnő előnyeinek felismerésére.

Továbbá ajánlja az összes államokban szabadalmazott

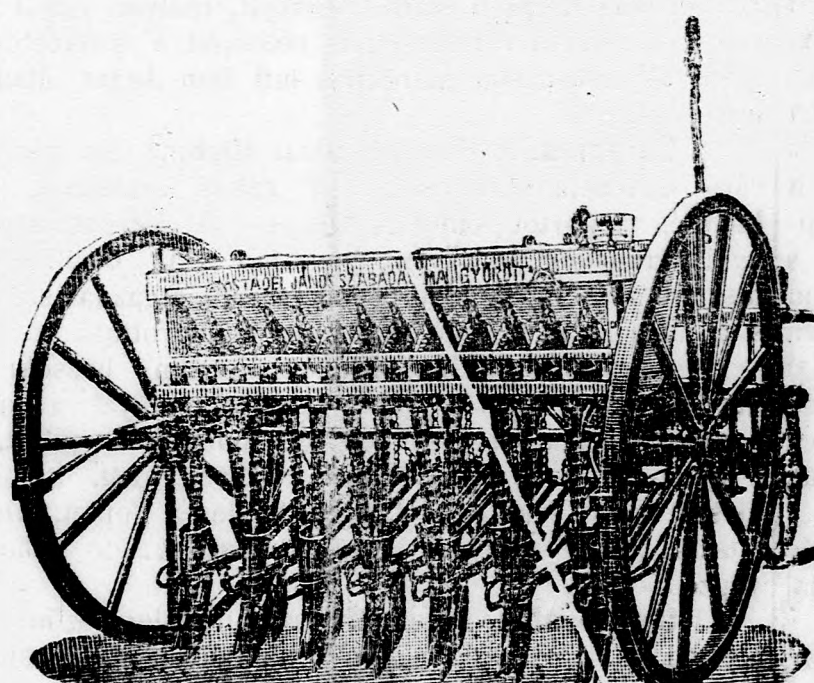
Stádel-Torkos-féle földmérő talyigát,

mely egy gazdaságban sem nélkülözhető — a mérő-lánccal szemben összehasonlíthatlan előnyt nyújt biztos, gyors és olcsó munkájával.

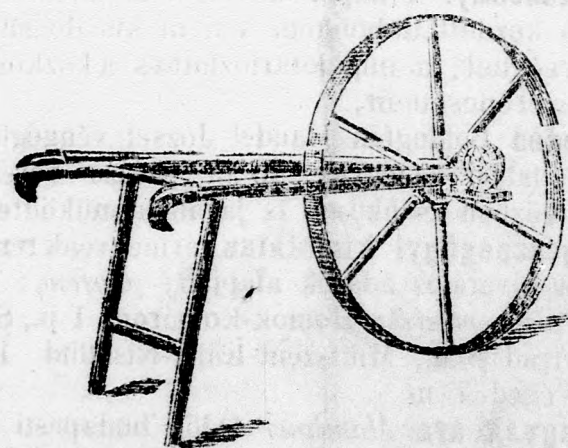
A számos kitüntetést és elismerő nyilatkozatokat készséggel mutatja be és magyarázó képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küld, valamint minden kérdézősködére készséggel válaszol a gyár Győrben, vagy a tulajdonosa

Stádel János

földbirtokos Zala-Tárno kőn

Győri Drill

földmérő talyiga.

Amerikai szabadalom 718.814. Britt-India szabadalom 2.290.

mezőgazdasági és társadalmi külön mellékletet. Az országos Magyar Gazdagcsalád külön levélben ajánlja tagjainak figyelmébe ezt a napilapot. A »Magyar Nemzet« főszerkesztője Jókai Mór és Beksiacs Gusztáv, felelős szerkesztője Adorján Sándor. Előfizetési ára 1 óra 2 kor. Mutatványszámot küld a kiadóhivatal kívánatra 6 napig. Cím: »Magyar Nemzet« kiadóhivatala, Budapest, Kerepesi ut 54. sz.

Szülők figyelmébe. Forgó bácsi »Kis Lapja«, mely hetenként bőven megrakodva mesékkel, versikével ma-lattatja és szórakoztatja az egész hazában az apróságokat, egyuttal kitünő segítő a nevelésben. Minden szülőnek módjában van ezt a kitünő gyermeklapot megrendelni; mert előfizetési ára 1/4 évre csak 2 korona. Megrendelő cím: »Kis Lap« kiadóhivatala, Budapest Kerepesi ut 54. szám.

Wohl Janka kitünő szerkesztett és havonként négyszer megjelenő divatlapja a »Magyar Bazár« előfizetőinek ez idén gyönyörűen színezett divatképek és divatekkekkel, bő illusztrált szépirodalmi mellékleten kívül még rendkívül könyvedmezőket is nyújt. Mutatványszámot kívánatra küld a kiadóhivatal. A »Magyar Bazár« előfizetési ára egy negyedévre 4 korona.

Magyar Könyvtár 200. A »Magyar Könyvtár«, mely rövid három év alatt oly fontos helyet birt el foglalni irodalmi életünkben, elérkezett imé a második jubiláris számhoz, a 200-dikhoz. Ezt a jubileumot igazán méltóan üti meg e kitünő vállalat, mert decemberi öt füzetében valóban nagy gazdagodása könyvpiacunknak. Mindenekelőtt a 200-ik, jubiláris szám hozzáférhetővé teszi Rákosi Jenőnek immár irodalomtörténeti fontosságú Aesopusát, a klasszikus vigjátékot, mely 1864. óta van nemzeti színházunk műsorán. A füzetet Rákosi arcképe is díszíti. A 197. szám Bródy Sándortól közöl egy csomó, szébbnél-szebb elbeszélést, melyeket a szerző »Emberfejek« cím alatt csoportosított. Herczeg Ferentől való a 198. »Elbeszélések« című füzet, mely jóformán anthológiája a legjobbnak, amit eddig irt. A beltriszitika mellett az oktató irányt Z. Kiss Gyulának. Katona Józseftől irt gyönyörű életrajza képviseli (199), míg a régi magyar írók közül most Mikos Kelemen van soron, kinek válogatott Törökországi Levelit Bánóczi József látta el szép bevezetéssel és kimerítő jegyzetekkel (196. sz.) A »M. K. legközelebb bocsátja ki képes katalógusát, mely a teljes lajstromon kívül a benne szereplő írók arcképét is közli. Ezt a lajstromot is ingyen küldi szét a Wodianer F. és Fiai-féle könyvkiadóhivatal (Budapest, Andrássy-ut 21.) mely a 200 számot részletfizetésre is szállítja.

Nyilt-tér.

Nagyon tisztelt vendégeim és jóakaróimnak boldoi újvet kívánok

Klein
központi kávé.

DR. STEINHARDT IZIDOR

az összes gyógytudományok tudora, fogorvos, rendel fog- és szájbetegnek részére
d. e. 9. órától—d. u. 5 óráig lakásán
FÜRDŐ-utca I. szám. I. emelet.
(Komin-féle házban)

Ugyanott (porcellán)-, arany-, ezüst- és cement fogtömések (plombok), úgy **egyes fogak** (szeg-csavar alkalmazásával) valamint teljes fogsorok a tudomány legújabb vívmányai szerint elkészíttetnek akként, hogy:

az inglez használatos és a fogaknak a száj üregből való időleges kivétele fölöslegessé válik.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
UDVARDY IGNÁC.

HAZAI IPAR!
WEIN KÁROLY
és TÁRSAI
szövőgyár, KESMÁRK
elismert hírneves

SZEPESSEGI VÁSZON

és
DAMASZT ÁRU

MINDEN NAGYOBB ÜZLETBEN KAPHATÓK.

Gyáraiból ezen védjegy-
származó min- gyel van
den darab áru ellen 21PÉER ellátva.

HAZAI IPAR!

6070/kg. 900.

Pályázati hirdetés.

Zala-Egerszeg r. t. városnál lemondás folytán meg-
fresedett s a v. képv. testület által 1901 évi január hó
9-én tartandó közgyűlésen választás útján betöltendő
városi végrehajtó s egyszersmind **írókai állásra** pályá-
zat hirdetik. Felhívtnak a pályázni chajtók, hogy
születési, erkölcsi és eddigi alkalmaztatásukat igazoló
bizonyítványokkal felszerelt s a város képv. testületéhez
címzett kérvényüket 1901. évi január hó 8 án d. u. 5
óráig beérőleg a v. tanácshoz annál inkább benyujtsák,
mert később benyújtott kérvény tekintetbe nem vétetik.

Zala-Egerszeg, 1900. december 24-én.

Várhidy Lajos
polgármester.

737/sz. v. 1900.

Arverési hrdetmény.

Alulirt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t. c.
102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a zala-
egerszegi kir. járásbíróság V. I. 233. számú végzése
által *Jasovszky György* végrehajtató javára *Babay*
János bonczódföldi lakos ellen 1080 korona tőke, ennek
1898. július 20-tól járó 6% kamatja, úgy járuléka
erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság
lefoglalt és 1106 kor. becsült malomszerkezet és egy sertésből
álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladatása elren-
deltetvén — ennek a helyszínén, vagyis Bonczódföldön leendő
eszközlésére 1901-ik évi január hó 7-ik nap-
jának d. e. 10. órája határidőül kitzetik és
ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel
hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen
az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet
ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi
LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz
kifizetendő.

Kelt Zala-Egerszegen, 1900. évi december hó 16-ik
napján.

Nemes Sándor kir. bir. végrehajtó

HIRDETMEY.

A zala-egerszegi szövetkezeti önszegélyző egyesület
igazgatósága részéről közzététnak, hogy az egyesületi alapszabályok 5-ik §-a értelmében **há-**
rom évi időtartamra megalakulandó

huszonhatodik üzletcsoport

az 1901-ik évi január hó első hétfőjén működését megkezdendi.

Az aláírási ivatek ezen üzletcsoportra már megnyitottuk s a belépni kívánók inté-
zetünk irodai helyiségében hétfőnként a nap bármely szakában aláírhatják.

Midőn a nagyérdemű közönség becses figyelmét ezen intézet közhasznu és támoga-
tásra méltó voltára, mit a 25 éves sikeres működése legfényesebben igazol, tisztelettel felhívni
bátorkodunk, egyszersmind van szerencsénk a t. c. közönséget arról is értesíteni, **hogy a**
folyó 1900. év végén lejáró huszonharmadik üzletcsoport betétek 1901-ik évi január
hó 3-án d. e. 9—11 és d. u. 2—5-ig az egyesület irodai helyiségében kifizettetnek.

Kelt Zala-Egerszegen, 1900. évi december hó 10-én.

Az igazgatóság.

Olasz szab. 51582/17. Spanyol szab. 24198. Belga szab. 142447. Portugál szab. 3 096.

Legrégibb gazdasági gépgyár
alapított 1845-ben a

Stádel Károly örökösei

kir. orsz. szabadalmazott
mezőgazdasági gép és eszköz gyára, vas- és fémöntődéje
Győrött, Városház u. 32—34.

Ajánlja minden rendű gazdasági gépeit és eszközeit, kitünő konstrukcióban, legjobb
anyagból, igen szolid munkával, jutányos árak mellett.

Továbbá a gyár kizárólagos szabadalmát képező találmányait, a minő a
tolattyu rendszeres sorbaveitőgépe:
a „Győri Drill“

mely Ausztria és Magyarországnak szabadal-
mazva — valóságos reformot képez a sorba-
vető gépek között. A — »Győri Drill«
a **legegyszerűbb és legkönnyebb**
vetőgép — váltókerekkel és láda meg-
döntő csavar nélkül, *miden magot partnak*
vagy völgynek egyformán vet, a földben
kifogástalanul rakja, a vetőmagot soha-
sem zuzza meg, a magmennység egy
óramutatóval pillanat alatt szabályozható
munka közben is. — Egyszerű megtekintés
elegendő szembetünő előnyeinek felisme-
résére.

Továbbá ajánlja az **összes államok-**
ban szabadalmazott

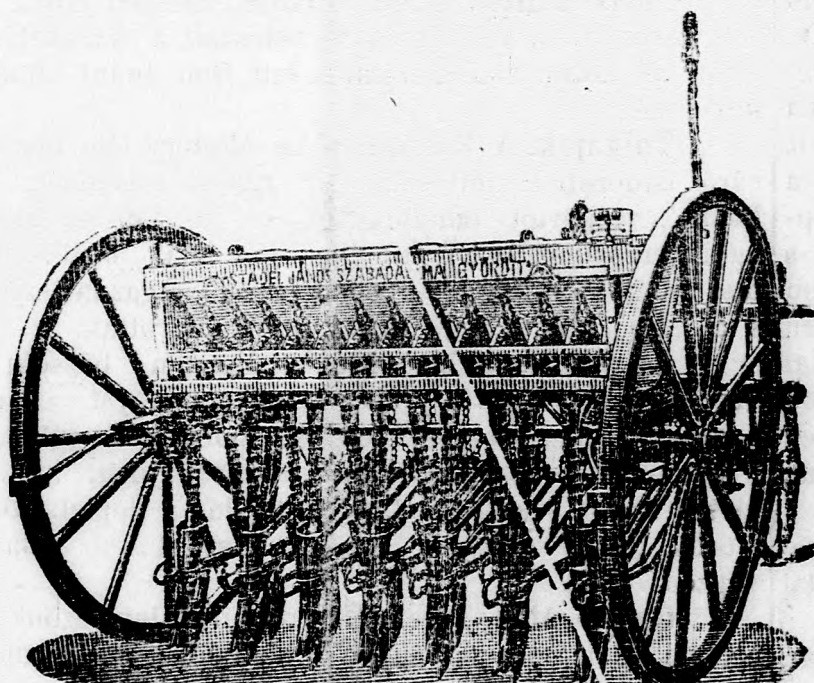
Stádel-Torkos-féle földmérő talyigát,

mely egy gazdaságban sem nélkülözhető — a mérő-
lancsal szemben összehasonlíthatlan előnyt
nyújt biztos, gyors és olcsó munkájával.

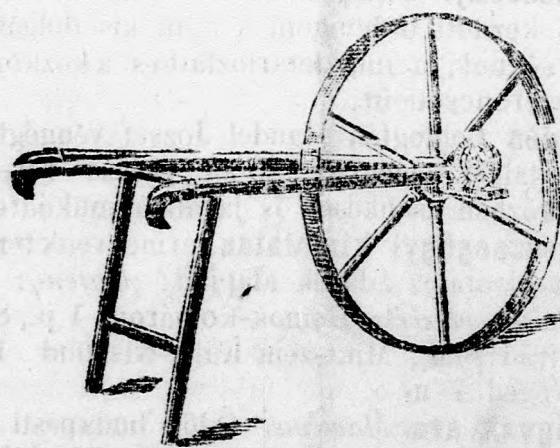
A számos kitüntetést és elismerő nyilatkozatokat
készséggel mutatja be és magyarázó képes árjegyzéket
ingyen és bérmentve küld, valamint minden kérdezőskö-
désre készséggel válaszol a gyár **Győrben**, vagy a
tulajdonosa

Stádel János

földbirtokos Zala-Tárnokon

Győri Drill

földmérő talyiga.

Amerikai szabadalom 718.814. Britt-India szabadalom 2.290.

Zalavármegyei községi és körjegyzők egylete Elnökétől.

Felhívás!

Zalavármegyei községi és körjegyzőihez.

I.

Kedves Kartársak!

Amit az ország községi és körjegyzők testülete már oly régen sürget, amit vármegyénk községi és körjegyzők egylete mint megvalósítandót már éveken ezelőtt főprogramként irt zászlójára s amit phisikai, erkölcsi és anyagi létünk veszélyeztetése nélkül tovább már nem lehet elodáznai: a községi közigazgatás egyszerűsítése és helyzetünk javításának fontos kérdésében ütött a 12-ik óra.

Amennyiben mint köztudomású tény, a m. kir. belügyminiszter ur Öngyűlése az általa e tekintetben megindított szűke körű mozgalommal kiadta a jelszót a közigazgatás javítása- s általános rendezésére.

Kötelessége tehát minden factornak e kedvező alkalommal serompóba lépni s tehetségéhez képest újja alakítandó s évtizedek tervezett hatalmas alkotás létesítéséhez — ha csak egy porszemecskével, is — hozzá járulni.

E gondolat vezérelte egyletünk vezetőségét is, amidőn egy rendkívüli közgyűlés megtartása által kíván alkalmat nyújtani tagjainak a megnyilatkozásra, az eszme cserére s egy, a nméltóságú m. kir. belügyminiszter ur Ó Excellentiájára elé terjesztendő memorandum szerkesztésére.

Fel tehát kedves Kartársak! Álljunk csatasorba és segítsük rég kibontott zászlónkat mielőbb diadalra. Ne keserítsen, ne kedvetlenítsen, — de legkevésbé csüggeszen bennünket eddigi elhagyatottságunk és nélkülözöttségünk.

Ne kíméljünk se időt, se fáradságot, de legkevésbé anyagi áldozatot saját legvitálisabb ügyünk diadalra juttatása érdekében.

Csak egy s az lebegjen előttünk: „Itt az idő, most vagy soha“! Rendezetten, vagy elhagyatva! Előre!

S ha mégis megtörténék, hogy legjobb szándékú fáradozásunk az uttal is kárba veszett munka lesz, akkor is vigasztaljon bennünket a tudat, hogy Zalavármegye községi és körjegyzők egylete híven — kitűzött céljához a döntő ütközetben is tömörült soha el nem hagyott zászlójához.

A viszontlátásra

kartársi üdvözléssel:

Légrádon, 1900. évi december hó 18-án.

Kovács Gyula
egyl. elnök.

Zalavármegyei községi és körjegyzők egyletének elnökségétől.

Meghívó.

Zalavármegyei községi és körjegyzők egylete által több egyleti tag kérelme alapján — 1901. évi január hó 5-én délelőtt 9 órakor — Zala-Egerszegen a megyeház naggyűléstermében tartandó

rendkívüli közgyűlésre.

A rendkívüli közgyűlés tárgya:

A községi közigazgatási ügymenet egyszerűsítése és helyzetünk javítása céljából a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszteriumhoz felterjesztendő javaslat tárgyalása. Mely rendkívüli közgyűlésre az egylet tagjai és az ügy iránt érdeklődők meghívattak azzal, hogy tekintettel a tárgy fontosságára, a közgyűlésen orvellen megjelenni, a fenti tárgyban az alább következő javaslatot figyelemre méltítani és netán teendő módosításait, vagy a javaslat kibővítését célzó indítványait írásba foglalni szíveskedjenek.

Légrádon, 1900. évi december hó 18-án.

Starzsinszky György
egyl. főjegyző.Kovács Gyula
egyl. elnök.

Javaslat.

1. Az adóügyek kezelése a községi és körjegyzőktől elvételek, illetve azoknak vezetése — egy teljesen önálló és felelősség mellett működő adóügyi jegyző- vagy adótitztre bízassék minden község- és körjegyzőségben.

Mert: ez azon közigazgatási ág, amely óriási terjedelme, bonyolult s roppant sokoldalúsága, de különösen fontos állami és magán érdeket egyaránt érintő volta miatt, az annyi sok egyéb közigazgatási ügy végzésével elfoglalt községi és körjegyzők által — különösen a jelenlegi segéd munka erővel és legtöbb helyütt e nélkül, tovább abszolút nem kezelhető.

2. A jelenleg érvényben levő és lajstromokban eszköz- lendő adókövetési munkálatokat, amelyeket részben a községi tisztviselők, részben a kir. pénzügyigazgatóságok teljesítenek, teljesen mellőzendőknek tartjuk, mert azok csak óriási sok és végeredményében fölösleges munkát okoznak, s igen könnyen nélkülözhetőek anélkül, hogy ez által akár a törvényes jogrend, akár az adózó polgárok, avagy az államkincstár érdeke legkevésbé is veszélyeztetve volna.

De kivihetetlennek tartjuk az ezt helyettesítő megoldásnak már a legújabb hangoztatott azon módját is, hogy az adókövetési lajstromok mellőzésével az egyes adónemek kivetési alapjai az adókönyvben nyerjenek helyet, s az adók kivetése a kir. pénzügyigazgatóságok által eszközöltessék.

1. Mert olyan adókönyv, amelyben az adók kivetésének szükséges alapja mind beilleszthető volna, nem hogy szerkeszthető, de még csak el sem képzelhető.

2. Mert a kivetést a kir. pénzügyigazgatóságok megkésztetett munkaerővel sem volnának k pesek teljesíteni, a cél pedig az egyszerűsítés, idő s munkaerő takarítása.

Sokkal célszerűbb és egyszerűbbnek tartanók a kivető bizottságok hatáskörébe utalt III. oszt. kereseti, nyilvántartás, számadásra kötelezett egyletek és vállalatok és a bánya-

adó kivételével az összes többi egyenes adóknak a községi és körjegyzőségekben alakítandó helyi adókövető bizottságok által mindjárt a jelenben érvényben levő s minden egyéb adatot nélkülöző adókönyvben, esetleg egy össze- sített kivetési lajstromban leendő kivetését, az adóköteles felekkel eszközözendő közvetlen tárgyalás alapján. Amely eljárás minden jegyzőségben pl. az év február végéig volna eszközözendő, amikor azután készen volna az adókönyv, ki volna vetve a legtöbb adó. Amelyet felül- vizsgálmi akként lehetne, hogy a kir. pénzügyigazgatóságok tisztviselői ldönként kiszállva a helyszínére, ott szerezzenek meggyőződést személyes tapasztalatok és stich próbák által úgy az adóköteles személyek és tárgyak pontos megadottságáról, valamint az adók törvényes és helyes kivetéséről.

E fentebb javasolt helyi adókövető bizottságok tag- jaiul az illető jegyzőségek adókezelője s az érdekelt köz- ségek képviselőtestületei által választandó két bizalmi férfi szerepelne; mely javaslat esetleges életbe léptetése folytán az adókövetés egyszerűsítésére vonatkozó alábbi következők propositiók önmaguktól esnek.

3. A kincstári követelések és bármely néven nevezendő végrehajtások teljesítése alól a községi és körjegyzők felmentendők s azok, egy e célra alkalmazandó külön egyén- ál lal végzendők.

Felmentendők a községi és körjegyzők a végrehaj- tások teljesítése alól azért, mert eltekintve a sok teendőtől, ma már ugtörvényeink, valamint a társadalmi viszonyok is a köz égi es körjegyzőket oly színvonalon állónak kívánják, akik nem csak sablon szerű teendőket vannak hivatva végezni, hanem községek népeinek minden tekintetben vezérei, tanácsadói és gyámotói kell, hogy legyenek.

Ezeknek kívül még ugy az állami, valamint a tár- sadalmi rend őrei és sok tekintetben az állam hatalom képviselői. Mint ilyeneknek tehát nem szabad azt tenni kötelességükül, hogy ugy a mindenféle kincstári követel-ések, valamint a bíróságok és hatóságok által kirott bírságokért — a gondjaik — és vezetősükre bízott népet végrehajtással zaklassák, vagyonkájukat hurcoltassák s árvereztessék csak azért, hogy egy ősi rendszert pusztán krajcáros takarékoságból egy jobb a viszonyoknak meg- felelőbb és kivételében eredményesebb újítással fel ne cse- reljünk.

De óriásian hátrányos ez a mai községi és körjegyzők hivatalos tekintélyének is. Homlok egyenet ellenkező cselekmény az általok végzendő s minden tekintetben törvényszerű tiszteletet parancsoló magasztos hivatásokkal. Hogy a sok közül csak egyet, de a legszembeütőbbet említsük: állami anyakönyvvezetői tiszttel. Amennyiben azt hisszük, hogy a legmegerőltetettebb képzelem sem tartja össze egyeztethetőnek azt, hogy az a tisztviselő, aki például délelőtt 8 órakor mint a magyar állam képviselője fekete salonban avagy tán épen diszmagyarban — nemzet jelennyel a vállán egy, hivatalos helyiségében előtte megjelenő — ünnepi ruhába öltözött nász nép által kísért — fiatal pár házasságát köti meg, egy órával később már csizma és loden kabátban, fülig sárosan, egy párna és vánkossal megrakott zálogtárgyas szekér osdalan sétáljon végig falujába.

Javasoljuk tehát — e célra a községi illetve a a közevrehajtói állások szervezését, állandó alkalmazás és felegelmi felelősséggel akként, hogy egy — esetleg több kisebb jegyzőség szövetkezzve, választana egy végrehajtót, akik, miként a községi vagy körörvosok, a községek által lennének díjazva, s köreltükben a végrehajtások teljesítését, s az ezekkel járó egyéb írásbeli teendőket lennének kötelesek végezni, s mint a többi községi alkal- mazottak, hasonló hatósági felügyelet alatt álljanak.

Javadalmuk a községeknek nagyon kevésbe kerülne, mert a végrehajtások rendszeres alkalmazása által, a végrehajtási díjakból tekintélyes bevételük lenne; sőt azoknak 10—20 fillérre való felemelése is indokolt volna.

Ez által különösen sőt nyerne az állam kincstár érdeke, mert a folytonos és rendszeres végrehajtási eljárás által alig maradna a kincstári követelésekből hátralék, ami a mostani rendszer mellett a községi és körjegyzők által elérhetetlen.

4. Fölsőlegesnek tartjuk az adó és egyéb kincstári követelések címén a községi előjárásokhoz által behajtott pénzeknek általuk a kir. adóhivatalokhoz havonként szem- lyesen való beszállítását. Teljesen elengedőnek véljük, ha azok postai uton a hó utolsó előtti három napján egy részletes kimutatás és nyugta kapasan küldetnek be a kir. adóhivatalokhoz. A részletes kimutatás ama alkal- mazásban lévő bevetési jegyek helyett való lenne, s egyúttal ellen nyugtául szolgálna, amelyen részletezve lennének a küldött pénzek tárgyaik szerint, feltüntetéseivel a befűldött pénzneknek is.

A nyugta szövege megegyeznék a kimutatással, amelyet a kir. adóhivatalok a pénz kézhez vétele utá alírva visszaküldenének az illető községeknek, a mi által eléletnek a kettős ellenőrzés.

Ez eljárás mellett azután teljesen feleslegessé válik a pénztári naplónak a havi szállítások alkalmávali be- küldése is, amely a segéd avagy ideiglenes naplók ve- zetését szünteti meg. Elegendő, ha a pénztári naplók a főkönyvek lerovási oldalának lezárása alkalmával mu- tattatnak be hitelesítés s a főkönyvvel leendő összeha- sonlítás végett a kir. adóhivatalokhoz.

A mely eljárás által elkerültetnek az, hogy a köz- ségek bírói és jegyzői havonként egyszer s így évenként 12-szer a kir. adóhivatal székelyére utazzanak, s időt esztessenek; de meg azután az ez alkalmali fuvar és napidij is megtakarítatnék a községek javára. A cél pedig nem hogy veszítene, sőt nyerne általa, amennyiben ugy a szállítás, mint az adóhivataloknál a bevételezés is sokkal nyugodtabban lenne eszközölhető.

5. Fölsőleges és céltalan idő és költség pazarlásnak tartjuk azt, hogy az adókönyv az előírás oldal hitele- sítését végett a kir. adóhivatalhoz bevessék. Elegendő volna azt egy főkönyvi kivonat beküldésével elintézni,

amely az ottani számfűjtő könyvvel történő összehasonlítás után záradékolva visszaküldetnek, s annak alapján a hitelesítési záradék a főkönyvre csakis a lerovási oldal lezárásának bemutatása alkalmával vezetettnek; mert az esetleges eltérések ott nyomban ki ugysem deríthetők amely esetben számtalanszor előfordul, hogy egy község adókönyvét többször is be kell vinni a kir. adóhivatalok- hoz, — míg javaslatunk szerint az esetleges eltérése- írásbeli uton könnyebb s nyugodtabb precizitással elintézhető.

6. A 3 és 4 pont alatt foglaltakat az utadó és törvény- hatósági pótléknál is javasoljuk követni.

7. Az országos betegápolási potadónak a mostani mód- szer szerint minden adónemre külön történő kivetését mellőzendőknek tartjuk, s az országos betegápolási potadónak az összevont állami egyenes adókra teendő — egy összegbeni kivetését javasoljuk.

8. Az I—II osztályú kereseti adó összeírásában a család tagok névszerű felsorolása teljesen felesleges, elegendő a családtagok mennyiségét számmal kitüntetni.

Ez így is volt ezen adó nem keletkezése óta, csak 3—4 éve követelik a családtagok névszerű felsorolását, mely a jegyzők teendőit ezen adónem összeírásánál meg- kérszteterte, de abból sem a jegyzőkre, sem a kincstárra semmi nemü előny nem származott.

9. Az adókönyveknek házszám szerinti vezetése sok zavarra szolgáltat alkalmat; itt is sokkal célszerűbb követni az ősi idők óta gyakorolt eljárást: az adóköny- veknek betűsorban való való vezetését, — mert így az adófizetés is könnyebb, amennyiben a házszámokkal nem ismerős jegyző a sok időt pazarló keresgetéstől van megkímélve, másrészt törvényeink a községi választók, ez országgyűlési képviselő választók, az esküdt bírósági tagok összeírását az adókönyvek alapján betűsorban rendelik teljesíteni, mely a házszám szerint vezetett adó- főkönyvekből sok nehézségbe és sok időbe kerül.

10. Megszüntetendő a külbirtokosság adóhátralékainak az illető községi előjárásához leendő áttétele alkalmával eddig megkívánt azon eljárás, hogy az adókönyvi nyomtatványon történjen. Mert így a törvényhatósági utadó, pótlék, s egyéb aprólékos tartozásokról pl községi pótlék, mezőöri illetmény, fogyasztási adó, iskola adó stb. külön külön kimutatások szerkesztése válik szüksé- gessé; — amely pedig ugy az átküldő, valamint az átvevő községek jegyzőinek töménytelen sok és teljesen fölösleges s a mi a fő, könnyen nélkülözhető munkát okoz, előbbi- eknek az elkészítés, utóbbiaknak a behajtás által.

Mert ahányféle a kimutatás, annyiszor a behajtás. Már pedig lényeges különbség az, ha pl. 400 külbir- tokos nevet csak egyszer — és nem 3—5-ször kell leírni s ugyan annyi adózt csak egyszer és nem 3—5-ször kell meginteni és megzalogolni. Pedig a mostani rendszer mellett ez így van. Miért is teljesen elegendőnek tartjuk e célra egy oly hátraléki nyomtatvány életbe léptetését, amely magában foglalja az összes köztartozásokat, a melyen azután minden adózó neve után nemenként kimutatható annak tartozása, s az utolsó rovatban azok főösszege. Ami által ugy a kimutatás, valamint a behajtás 3—5-szörösen megvan könnyítve; s a cél sokkal rövideben és határozottabban elérve, mert az nem lehet más, mint a tartozások befizettetése, amihez pedig teljesen felesleges, sőt hátrányos, hogy azok egynél több kimutatásba legyenek foglalva.

Sőt mi több, az idegen községekbe áttett tartozások beszédéséhez a fent jelzett kimutatás rovatainak megfelelő összesített beszédési napló is szerkesztendő, hogy a fi- zetésnél se kelljen az adófizető nevet egynél többször írni, hanem azt a kimutatott összegnek átirása alkalmával csak egyszer eszközölni annyival is inkább, mert az általános tapasztalat szerint az idegen községekbe tartozások amugy is egyszerre fizettetnek.

Óriási könnyebbséget s egyszerűsítést képez ez azután a pénz átszállítások s azoknak a kimutató közsé- gekben történő elnaplózásánál is. A cél pedig nemhogy szenvedne, sőt ellenkezőleg nyerne általa, mert a kezelés tetemesen megvolna könnyítve.

11. Mint teljesen céltalan és fölösleges, beszűntetendő azon legutóbbi intézkedés, hogy a kincstári követelések eredményéről 8 naponként kimutatás szerkesztendő és terjesztendő be a főszolgabírói hivatalhoz.

Először azért, mert ezeknek sem értékük, sem ér- telmük nincs.

Másodszor azért, mert oly óriási, de felesleges munkát okoznak a jegyzőségeknek, hogy annak megfelelni teljesen lehetetlen.

Harmadszor pedig azért, mert azoknak szerkesztése sok időt rabol el, ami pedig épen a kincstári követelé- sek behajtásának rovasására történik, mert vagy adót hajtson az e célra rendelt közegek, vagy kimutatásokat készítsen, de mind a kettőt teljesíteni képtelen.

De meg értéklen is azért, mert a községben adó- szedés rend szerint havonként egyszer vagy kétszer tar- tatik. Nes hát akkor a heti kimutatások amugy is ér- vénynélküli semmi.

Elegendőnek véljük, sőt másként nem is képzeljük, hogy a kincstári követelések eredményéről havonként csak egyszer és pedig a végén, szerkesztessék és terjesztessék be kimutatás; de az sem az új mintájú érthetetlen, hanem a régi mintájú és világosan áttekinthető nyomtatványon.

12. A behajthatatlanság címén törleendő, valamint az ingó vagyon hiányában az ingatlanokra vezetendő köztar- tozások biztosítására vonatkozó javaslatok elkészítésének határidejét február hó végének, mint véghatárnapnak, kitűzését javasoljuk.

13. Javasoljuk továbbá, az összes adók összeírásai és kivetési munkálatok elkészítése és beterjesztési határide- jének fokozatos sorrend szerint akkénti megállapítását, hogy azoknak nyugodt és pontos elvégzéséhez az illető — községi adót kezelő közegnek kellő idő álljon rendelkezésére. Mert a mai rendszer mellett e célra szolgáló határidők ugy összeesnek s oly időszakra esnek, amidőn a községi- közigazgatási teendők egyéb ágazatai

is úgy felszaporodnak, hogy mind ezeknek helyesen, s nyugodtan megfelelni teljesen képtelenség. Például: az év utolsó hónapjára, amidőn a községi és körjegyzők majdnem minden idejét az adóbehajtások végső megszervezése veszi igénybe, esik az I. II. osztályú kereseti, házostály, házber és az utadó összeírása és kivetése, amelyek pedig egy magukban is heteket igénylő munkát vesznek igénybe.

Az év első hónapjára esik a földadó kivetése, a tőkeamat, III és IV oszt. kereseti adók valomásának gyűjtése és lajstromaik összeállítása, továbbá az összes főkönyvek lezárása, amelyeknek elvégzése, tekintettel az év első hónapjában szintén felszaporodó egyéb munkálatok teljesítésére, a községi számadások készítésére — szintén lehetetlenség.

Miért is minden fennakadás nélkül ezen adóösszeírásai és kivetési munkálatok elvégzése januártól — április hó végéig részletezve könnyen beosztható volna úgy, hogy december havára összeírásai és kivetési munkálat egyáltalán ne essék, annyival is inkább, mert az illető adó alapoknak nem az előző, hanem az adó évi tényleges állapot kell, hogy szolgáljon alapul.

14. Főlöleslegesnek tartjuk, hogy a törvényhatósági utadóról kivetési lajstrom s ennek kapcsán külön főkönyv is készíttessék. Elegendőnek véljük — sőt az összesített törvényhatósági és községi pótlék főkönyvbe is beilleszthetőnek tartjuk a törvényhatósági utadó kivetést — külön kivetési lajstrom nélkül magában a főkönyvben, ahol a kivetési alap is kitüntetve lenne, amely eljárás nagyban hozzájárulna a kezelés egyszerűsítéséhez, sok idő és munka lenne általa megtakarítva annélkül, hogy a cél legkevésbé is veszélyeztetve volna, avagy bármiféle complicitiót idézne elő.

Nagyon természetes, hogy az ekként tervezett összesített hármass főkönyvhöz egy ennek teljesen megfelelő összesített hármass napló is lenne szerkesztendő.

15. Az utadók kivetési munkálatoknál feleslegesnek tartjuk, hogy a törvényhatóság területén — de idegen községben lakó adózók adóalapjáról névszerű kimutatás csatoltassék az átküldött község lajstromához. Elegendőnek véljük, ha azok a kivetési lajstrom — illetve főkönyv végén községenként részletezve egy összegben soroltatnak el; mert az ellenőrzés s az illető községek lajstromai mellé csatolt kivonatokkal leendő összehasonlítás ekként is, sőt könnyebben teljesíthető.

16. Sok zavarra szolgáltat okot az, hogy a törvényhatósági pótlék kivetési %-a rendszerint csak október vége felé közöltetik s a kivetés a legterhebb időszakra esik, mert ez által, hogy a kivetési munkálat a legjobb esetben csak november vége felé készíthető el, az adózó közönség egy része nagyobb összegű túlfizetés, míg egy nagy része a velük meg nem értethető zaklatásnak van kitéve, a mennyiben a múlt évi alapon már eszközölt befizetések és a — csak a fent érintett időben elkészült kivetés szerinti különbözete utólagos behajtása által jogtalanságot s a jegyzők egyéni hibáját véli fennforogni s eljárásuk jogos voltában kételkedve, nem ritkán a legdurvább s a bizalmatlanságot visszatükröző kifakadásokra engedi magát ragadtatni.

Tekintve, hogy a kivetési %-ot a törvényhatóság az előző évi adóalapján állapítja meg: nem forogna fenn semmi nehézség arra nézve, ha a községek terhére kivetett törvényhatósági pótlád azok költségvetésébe vétetnek fel, annak kivetése a községi pótládval eszközöltetnék, mely nem csak az eddigi kezelést egyszerűsítene, hanem a kivetett törvényhatósági pótlád teljes behuzását biztosítaná.

17. Elengedhetetlennek tartjuk, hogy az utadó és törvényhatósági pótlék mellé — az állami adó kezelésénél alkalmazásban levő fizetési iv (pagális) vezetessék — a törvényhatósági számvétség és pénztári hivatal által; a melynek tartozási oldalán a múlt évi hátralék esetleg túlfizetés, a folyó évi tartozás esetleges szaporodás és törlés, a törvényhatósági számvétség által feltétlen előirattassanak. Míg a lerovási oldalán a havonkénti pénzállítások eredménye a törvényhatósági pénztári hivatal által pontosan bevezetessék s az év végén az utolsó állítás alkalmával mindkét oldal szabályszerűen lezárassék, mert a nélkül az illető főkönyvek évi lezárása s a törvényhatósági számfűző könyvekkel való egyezése és összhangba való hozása teljesen lehetetlen s a hosszú időt és fáradságot igénylő lezárolási munkálatokat szüli.

18. Feltétlen szükségesnek s úgy az adó kezelés egyszerűsítése, valamint a közigazgatási ügymenet könnyítése szempontjából életbe léptetendőnek tartjuk Zalavármegye községi és körjegyzők egylete által már javasolt és bemutatott s a törvényhatósági közgyűlés által el is fogadott összesített adó kiskönyvecskét.

19. Mellőzendőnek tartjuk azon legújabb rendelkezést, hogy a községi költségelirányzatok a teleggönyvi helyrajzi számok szerint állítassanak össze. Mert egyrészt azok felesleges munkát okoznak, másrészt a kívánt célnak meg nem felelnek; amennyiben a berlet utáni hasznosítások, különösen a nagyobb területű ingatlanokkal bíró községekben, nem helyrajzi számok, hanem láncként eszközöltetnek akként, hogy például egy teleggönyvi helyrajzi számú ingatlant több egyén is bérel.

Továbbá az egy és ugyanazon dűlőben fekvő ingatlanok a teleggönyvi helyrajzi számokra való tekintet nélkül egy árverési jegyzőkönyvön lezúrnak bárbe adva s a községi főkönyvben a tartozások egy gyűjtő név alatt (rovat) előírva.

Már most ezeket a költség előirányzatban széttagolni, míg a főkönyvben újra összevonni kell; holott pedig a főkönyvnek a költség előirányzat rovatainak megfelelőleg kell készülnie, ami a most követett eljárás mellett lehetetlen s a legnagyobb zavarra szolgáltat okot.

Hogy azonban a kívánt cél eléressék s a községi ingatlanok teleggönyvi helyrajzi számokint is jelezve legyenek, elegendőnek tartjuk, úgy a költség előirányzat, valamint a számadás és vagyoneleltár cím rovataihoz dűlőnként oda jegyezni a teleggönyvi helyrajzi számokat is.

20. Kivihetetlen a gyakorlatban az, hogy a községi bírónál elhelyezendő pénztári szekrények egyik kulcsa

a jegyzőnél legyen s előbbi nélkül a pénztárba bele ne nyulhasson; mert például: adószállítások alkalmával, hogyan vegye ki az a külső községi bíró a beszállított adó pénzt, pénztárból a jegyző nélkül.

Azt pedig csak nem lehet kívánni, hogy p. o. egy több községgel bíró körjegyző minden hónapban az adó szállítás napján először beutazza minden községet a pénz szekrények kinyitása végett; s azután maga mellé ültesse a bírakat s együttesen menjenek ke az adóhivatal szék-helyére. Hisz erre igen sok körjegyzőnél napokra volna szükség. Ha pedig már az előző napok valamelyikén kiadja a pénzt a bírónak, akkor meg nem lehet felelős.

Sokkal célszerűbbnek tartjuk, ha a kisközségekben a bírák mellé a községi képviselő testület által egyik tanácsbeli tag választatnék személyi éa vagyoni felelőséggel — ellenőrrül; s a — pénztár egyik kulcsa általa őriztetnék, aki nélkül a bíró a pénzszekrénybe nem nyulhatna.

21. Nem tartjuk szükségesnek, hogy az ebadó kivetési lajstrom 3 példányban készíttessék, teljesen elegendő az egy példányban is, valamint elegendő egy példányban a községi közmunka és a tankötelesek összeírása is, amelyekből az ellenőrzés szempontjából elegendő, ha a végösszesítés kivonata küldetik be a felsőbb hatósághoz, akiknek az egyenkinti kivetés illetve összeírásra absolute szükségük nincs.

22. Elegendőnek tartjuk, hogy a lovak és székerek csak 3 évenként s például az osztályozás évében legyenek összeírva. A másik két évben csak helyesbítve legyenek; mert a gyakorlat bizonyítja, hogy a változások amugy is oly elenyészők, miként az évenkénti új összeírások a cél kockázatát nélkül elejthetők.

23. Főlölesleges munkát okozó a gyámoltak és gondnokok nyilvántartásának a mostani rendszer szerinti kezelése. Hogy t. i. az ezekre vonatkozó árvaszéki végzések a szolgabírói hivataloknak s általuk a jegyzőknek lesznék kiadva előjegyzés végett, akiknek azt annak megtörténte után még nyilvántartási kivonattal is felszerelve kell visszaküldeni; sokkal egyszerűbb ennél, hogy a gyámügyi és gondnoksági esetekről úgy a szolgabírói hivatalok, valamint a jegyzőségek is közvetlen a megyei árvaszéktől kapjanak egy végzési példányt; a melyből azután az előjegyzést akadály nélkül eszközölhetik, anélkül, hogy ide, s tova való küldözgetés válnék szükségessé. Ami nehézségbe annál kevésbé ütközik, mert az árvaszéknél a végzések litographia útján készülnek — ahol egy példánnyal több vagy kevesebb ügyelemben nem vehető, de az eljárás is egyszerűbb s helyesebb.

24. Nem tartjuk szükségesnek, hogy a hivatalból adandó anyakönyvi kivonatok egész terjedelmükben irassanak ki. Mert ezek évenként szaporodva, elvisehetetlen és főlölesleges munkát zúdítanak a jegyző- anyakönyvvezetők nyakába.

Elegendőnek tartjuk, hogy e célra egy egyszerűbb s könnyen áttekinthető rovatos kivonat állíttassék ki, amelyből kitűnjék a teljes adat, amelyre szükség van; mert teljesen főlölesleges, hogy az illető hatóság például árvaügyben az árvaszék azt is lássa, hogy ki tette meg a bejelentést, ismeri-e azt az anyakönyvvezető, tud-e az illető magyarul, saját kezűleg írta-e alá a bejegyzést stb. neki csak arra van szüksége, hogy a kiskorú kiktől, mikor és hol született.

25. Főlöleslegesnek tartjuk hogy például, téves avagy hibás anyakönyvi bejegyzések bírói úton nyerjenek kiigazítást. Mert a felügyelő hatóság által felfedezett éves avagy hibás bejegyzések esetén az ügy nyomozását s a való tény megállapítását anyakönyvvezetőnek kell kideríteni, jegyzőkönyvbe foglalni a kiigazítást is megszövegezni, s mindezeket készen a főszolgabírói hivatalhoz, annak pedig az illetékes járásbírói hivatalhoz kell megküldeni csak azt, hogy a már az anyakönyvvezető által elkészített kiigazítási szöveg ott végzésbe foglaltassék, s aláírva feljegyzés végett az anyakönyvvezetőkhez visszaküldessék.

Ha már megbízhatók az illető egyének az anyakönyvek vezetésével, a kiigazítási javaslat szövegezésével, akkor azt hisszük — megbízhatók a felfedező téves illetve hibás bejegyzések kiigazításával is akkor, a midőn azok mikéntjéig amugy is ők intézték el; kivéve természetesen azon eseteket — amelyeknél büzös cselekmény esetei forognak fenn.

26. A bűnvádi nyomozások teljesítése alól a községi és körjegyzők felmentendők, mert ezek annyira szaporították munkájukat, hogy azt a közigazgatási ügymenet nagyon megsínyli. Adassanak azok vissza a vizsgálóbírónak — akik azokat eddig is teljesítették, még pedig minden megterhelhetés nélkül.

Ne mentessenek fel a munkától egyes tisztviselők az amugy is túlterhelt községi és körjegyzők rovására és saját ügyükörük óriási hátrányára.

27. A szokásos körlevelek mai módszerinti küldözgetése okvetlen beszűntetendő, 1) mert céltalan, 2) mert sok főlölesleges munkát okoz, azok iktatása és póstázása.

E tekintetben legcélszerűbbnek tartjuk, ha az egyes miniszteriumok által kiadandó körlevelek a hivatalos belügyi közlönyben, az alispáni hivatalok s a kir. pénzügyigazgatóságok által kiadandó általános jellegű körrendeletek pedig egy törvényhatósági közlönyben vagy például: vármegyénkben a vármegyei községi és körjegyzők egyletének amugy is hivatalos közlönye, a Zalavármegyei egyletének amugy is „Zalamegye” című heti lapban lennének közzétéve, amely lapra, miként sok más egyéb hivatalos közlönyre, a jegyzőségek hivatalból előfizetni lennének kötelesek; amely lap példányok évfolyamként bekötve, könyvtárilag lennének kezelendők.

Óriási munka és költség kímélés éretnek ez által el és sokban egyszerűsítették a közigazgatási rendszer

28. Tisztán felesleges munkának tartjuk, hogy p. adóügyekben a kir. pénzügyigazgatóságok által kiadott rendeletek a járási főszolgabírói hivatalok által és megismétlensének s hogy az adó kivetési s lezárolási munkálatokról a járási főszolgabírói hivataloknak is jelentés teendő.

Teljesen elégséges, ha ezek csak a kir. pénzügyigazgatóságokkal intézettek el.

29. Nem tartjuk szükségesnek hogy a postai pénzküldeményekről ellenlyugták is csattassanak.

Tökéletesen elegendő a postai utalvány szelvényeknek az actára való illesztése.

30. Sok főlölesleges munka hárítható el a törvény és rendelet gyűjtemény és füzetek árainak az év végén egy összegben leendő beküldése által is.

31. Nem tartjuk szükségesnek azt sem, hogy a nemleges záloglási iratok, adótörleési és bekebelezési javaslatok, kórházi iverk és egyéb községi bizonyítványok láttamozás végett a főszolgabírói hivatalokhoz küldözgetessenek. Mert ők úgy sem a tény, csak az előjáróságok aláírásainak valódiságát igazolják, — ami pedig a felelőségek törvényben gyökerező voltánál fogva teljesen főlölesleges.

32. Megszűntetendőnek tartjuk a kisérő levelek küldését oly ügyeknél, amelyeknél valamely irat kívántatik be. Elegendőnek tartjuk ily esetekben a rendelet számát az iratra — egyszerűen szines írónnal feljegyezni.

33. Mellőzendőnek tartjuk a jelentések megtételénél eddig követett cikornyás címzéseket és hosszadalmas cifra körülírásokat és külsőségeket, nemkülönbön a nemleges jelentések tételét.

34. Mint teljesea alap és céltalan, hatályon kívül helyzendőnek tartjuk a szűlő törköly mennyiség évi összeírását, mert annak tényleges valóságáról meggyőződni amugy is lehetetlen, hozzávetőleges munka pedig céltalan. De ha már szükséges, úgy végezze a pénzügyörög a helyszínen közvetlen a szűret alkalmával.

35. Főlöleslegesnek tartjuk az olyan általános jellegű idő közű jelentések tételét, amelyekkel valamely ügy, avagy fontosabb cél összefggésben nincs p. o. A munkás viszonyokról, szerbtövis kiirtásáról, korcsmák és üzletek megvizsgálásáról, utak állapotáról, vértétüről, cserebogarokról, a körarvosi fizetésekről stb., teljesen elegendő, ha az ilyen természetű ügyekről évenként, egyszer az év végén a községi közigazgatási állapot cím alatt összefoglalt jelentés tétetik annál inkább, mert bármely speciális dologról rendkívüli esetben amugy is azonnal jelentés teendő.

36. A községi közigazgatási ügymenet rendkívüli hátrányosnak tartjuk az igen gyakran előforduló azon felsőbb hatósági eljárást, hogy a leglényegtelenebb ügyek is sürgősnek jeleztetnek s hogy sokszor a hosszabb időt igénybe vevő nagyobb ügyek elintézésére feltűnő rövid határidő adatik. Miért is feltétlen s az ügymenet zavartalansága szempontjából elengedhetetlennek tartjuk, hogy a „határidők” és a „sürgős” jelző helyesen s az ügy érdeméhez mért körültekintéssel alkalmaztassék, nehogy a községi és körjegyzők indokolatlan kapkodásnak legyenek kitéve.

37. Főlöleslegesnek tartjuk a most vezetendő sok iktató és b. túsor, valamint a sok tárgy nélküli nyilvántartás vezetését.

Elegendőnek véljük az általános közigazgatási község bíráskodási, mező rendőri, és kézbesítési iktatók vezetését.

Betűsorost pedig csak a közigazgatási iktatóhoz. Nyilvántartások pedig minden község és körjegyzőségben csak azok legyenek készítve, amelyeknek ott tárgyk van.

Behozandóknak tartjuk a közvetlenség és egyöntetűséget minden vonalon akként, hogy a rendelkező és megkereső hatóságok közvetlen és az általános ügyekben egyöntetű módon — ahol lehet nyomtatványon — érintkezzenek a községi tisztviselőkkel, akik a megkereséseket szintén közvetlen küldjék az illető hatóságoknak vissza, hogy ez által úgy az ügyiratoknak ide-oda való küldözgetése, valamint a közigazgatási ügymenetnek eddigi rendszertelen s legtöbbször egyéni nézeteken alapuló volta megszüntetessék.

39. Eltörleendő az 1886. évi XXII. t. c. 130 §-a azon rendelkezése, amely a pusztai birto osokat oly — a köztelherviselés elvével össze nem egyeztethető kedvezményben részesíti, — hogy a község közigazgatási költségeihez felszálalék pótládval járuljanak.

40. Megkönnyítendő a községeknek a vagyonszerzési jog s a községi törvénynek ide vonatkozó rendelkezései egyszerűsítettök annyira, hogy a község e téren kifejtethető nagy fontosságú social politikai s a magyar nemzeti törekvéseket szolgáló ténykedéseibe ne gátoltassék.

41. Úgy a mostani község bírói, valamint a közigazgatási és nagyközségekben a pénztári állás megszüntetendőnek, az előjárói állásokat pedig nagyközségekben kettő, míg kis községekben egyre szállítandóknak javasoljuk 1-ör mert ezek a mai közigazgatási viszonyok mellett nemcsak hogy feleslegesek, hanem határozottan hátrányosak és a községnek felesleges kiadásokat okoznak. Mindezek helyett egy községi illetve közigazgatási állást tartanánk helyesnek szervezni, aki úgy a pénzkezelési, valamint a községi illetve közigazgatási tisztet is viselné, s ezek mellett a községek gazdasági ügyeit is intézné. Az összes hivatalos jog és hatáskörrel pedig a községi és körjegyzőket, mint a községi közigazgatás vezetőit és a községek fejét vélelményezük törvényileg felruházni, eljárási körükbe utalva addig a főszolgabírói hivatalok által teljesített kihágási, ipari közrendészeti és cseléd ügyeket is; amelyek mint közvetlen és gyors elintézését igénylő ügyek úgy a közigazgatási és községi ügyeket a mostaninál sokkal jobban s gyorsabban kielégítenék s amelyeket ők egy melléjük a talmazandó községi és közigazgatási gyakorlatokkal a fentebb már javasolt újítások és egyszerűsítések után végezhetnének.

42. Végül mielőbb megalkotandóknak és életbe léptetendőnek tartjuk a községi tisztviselők szolgálati pragmatikáját, ügyviteli szabályzatát és fegyelmi ügyei rendezését. Nemkülönbön fizetések felemelését, nyugdíjgyűjték egyöntetű s általános rendezését, ennek keretében a szolgálati időnek 30-évre való redukálását.

Mert ezek mind oly életbe vágók és reánk nézve úgyszólván létkérdést képeznek, amelyek mai alkotásukban se a kor szellemével, se annak rohamosan haladó fejlődésével és igényeivel arányban nincsenek.

Kelt Légradon 1900. évi decembris hó 18-án.

Zalavármegye községi és körjegyzők egylete:

Sztarzsinszky György
egyl. főjegyző.

Kováts Gyula
egyl. elnök.